

Hamd; Âlemlerin Rabbi, yer-gök ve her ikisi arasında bulunanların Melik'i, bütün noksanlıklardan münezzehe olan Allah'adır (c.c).

Bize yeni bir sayı daha neşretme imkânını bağışlayan Rabbimize ne kadar hamd-u sena etsek azdır. Bu sebeple bizler; bilinen ve bilinmeyen varlıkların adedince O'nu tesbih eder ve O'na hamd ederiz.

"Yedi gök, yeryüzü ve içinde bulunanlar; O'nu tesbih ederler. O'nu hamd ile tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur..."

Salât ve Selam; yaratılmışların en hayırlısı, muttakilerin imamı olan Hz. Peygamber'e, O'nun âline, yıldızlar mesabesindeki güzide ashabına ve O'nun sünnetini canları pahasına savunup günümüze taşıyan mü'minlere olsun.

"Şüphesiz Allah ve melekleri Peygamberi överler. Ey inananlar! Siz de O'nu övün, O'na salât ve selam getirin."

Kıymetli Okuyucular!

Dergimizin bu sayısında da, her biri birbirinden güzel ve faydalı olabilecek konulara yer verdik.

Mus'ab ŞEN tarafından kaleme alınan 'Akıl İlahlaştırılması: Rasyonalizm' adlı yazıda; Akli ön planda tutan bu felsefik düşüncenin ortaya çıkışını ve tarihi serüvenini ele alan bir yazıyı aktarmaya çalıştık.

Talha SONSÖZ tarafından kaleme alınan, 'İşittim ve İtaat Ettim: Abdullah b. Caş' ' başlıklı makalede, sahabe'nin güzidelere'nin biri olan Abdullah b. Caş'ın genç yaşta iman etmesi, hicret edenlerin ilki olması ve Allah Resulüne itaatte büyük özveri gösteren hayatını anlatırken günümüz ile karşılaştırılmasına yer verilirken;

'Kur'an'ı Muhammed (a.s)'ın kendisi yazdı' iddiasında bulunan deistlerin, bu iddiasının Kur'an'da geçen kıssalar ve Peygamber (a.s)'ın hayatından örneklerle Kur'an'ın Allah'ın kelamı olduğunu kanıtlayan ayetlerden yola çıkarak yazılan 'Kur'an'ı Peygamber Yazmış Olsaydı' adlı makalede ele alan Mus'ab CANDAN, bu yazısıyla bu ve benzeri iddiaların söylem ve safsata olduğunu dile getirdi.

Mervan ERDEM adlı yazarımız ise, çeşitli makale, kitap ve sosyal platformlardan istifade ederek ve çeşitli alıntılar yaparak, İslam Bilginlerinden Dinaveri'nin hayatını sizlere kısaca nakletmiş.

Bu sayımızda da Ebû'l-A'lâ el-Mevdûdî'nin 'Kur'an'da Dört Terim' adlı eserinden alıntılar yaparak, 'Rabb' başlığının üçüncü bölümünü okuyucularımızın istifadesine sunduk.

Sağlık Köşemizde ise, Davut Korkmaz adlı yazarımız; 'Hemoroid' başlığıyla, halk arasında anlatması utanılan ve çekinilen bu konuyu kısaca anlatmaya çalışmış.

İslam davetçilerinin davet sahasında muhataplarıyla olması gereken diyaloglarının nasıl olması gerektiğini, nasıl örnek bir tutum sergilemeleri gerektiğini ve davetçilerin bu sahada karşılaşacağı problem ve sıkıntıların karşısında nasihatlerini kaleme aldığı 'Davetçi' başlıklı yazısıyla Ebubekir Kılıç; model bir davetçi olma yolunda nasihatlerini aktardı.

Tevhid'i kabul etmenin yalnız başına eksik olduğunu, bunun yanında bu kabulün gerekliliklerini yerine getirmeyi kısaca ele alan yazarımız 'Seyfullah 'Amelsiz Bir Tevhid İnancı' başlığıyla özetle sloganlaşmış olan Tevhid'in insanların hayatındaki Tevhidsizliği ele alıp sizlere sunduk.

'Teslimiyet' adlı yazının yazarı "Süheyl KOÇ", dinimizin temel meselelerinden olan bu konuyu Peygamber hayatından alıntılar yaparak sade bir dille istifadenize sunduk.

Bikkinlik, ümitsizlik ve yorgunluk girdabına düşmüş Müslümanların, olmuş oldukları durumdan çıkmaları ve harekete geçmelerin ele alan 'Yasemin Demir' 'Vazgeçme' yazısı ile bu sayımızda sizlere katkıda bulunmuştur.

Günümüz Müslüman ebeveynlere çocuk eğitiminde yardımcı olması adına, Sâlim b. Mâdî'nin 'Otuz Adımda Çocuk Eğitimi' adlı eserinden 'Çocuk Eğitiminde Hayal Dünyasının Kullanarak Eğitime Katkı Sunmak' adlı bölümünü, bu sayımızda da yayınlamaya devam etmeyi faydalı gördük. Umarız yazılanlardan hakkıyla istifade edilir.

Günümüzde çokça tartışılan konulardan biri olan 'Demokrasi' mevzusunu da, bir yazı dizisi şeklinde yayınlamaya devam etmeyi uygun gördük. Bu sebeple bu konuyu; zihinlerde ortaya çıkabilecek sorulara cevap olacak mahiyette 'Demokrasi -5-' başlığıyla söyleşi şeklinde kısaca bir değerlendirmeye tabi tuttuk.

Fıkıh Köşesinde ise, 'Mest' konusu soru cevap şeklinde kısa ve öz bir şekilde ele alınmaya çalışıldı.

Ve her zaman olduğu gibi, küçük kardeşlerimizi de bu sayımızda unutmayıp, onlar için ayırdığımız Çocuk Köşesini de muhafaza ettik.

Hülasa;

Hiçbir zaman kâmil bir insan olduğumuzu ve işlerimizin kusursuz olduğunu düşünmedik, zikretmedik. Bilakis; beşer olmamız hasebiyle, elbette hatalarımızın ve noksanlıklarımızın olacağını, bunlardan müstağni olmamızın mümkün olmadığını, her sayımızda olduğu gibi bu sayımızda da tekrar vurgulamak isteriz.

Noksanlıklarımızın bir kısmının, içerisinde bulunduğumuz şartların zorluğu ve imkânlarımızın kısıtlılığından da kaynaklandığının idrakinde olarak, hatalarımız ve eksikliklerimiz hususunda bizleri adab-ı muaşeret çerçevesinde ikaz edecek, nasihat ve tavsiyelerde bulunacak kişilere şimdiden müteşekkirimiz.

"...Gücümün yettiği kadar ıslah etmekten başka bir isteğim yoktur. Başarım; ancak Allah'tadır. O'na tevekkül ettim ve O'na yöneliyorum." (Hud Suresi: 88)

Davamızın sonu âlemlerin Rabb'i olan Allah'a hamd etmektir.

¹İsra Suresi: 44

²Ahzab Suresi: 56

İÇİNDEKİLER

Sayfa 5

RABB-3

Sayfa 15

İŞİTTİM VE İTAAT ETTİM: ABDULLAH B. CAHŞ

Sayfa 25

VAZGEÇME

Yasemin DEMİR

Sayfa 34

AKLIN İLAHLAŞTIRILMASI: RASYONALİZM

Musab ŞEN

Sayfa 41

Kur'an'ı Peygamber yazmış olsaydı

Mu'ab CANDAN

Sayfa 11

DEMOKRASİ - 5

Söyleşi

Sayfa 19

BİTKİLERLE KONUŞAN İLİM ADAMI : DİNAVERİ

Mervan ERDEM

Sayfa 26

İSLAM'DA
MESTİN YERİ VE HÜKMÜ

Fıkıh
Kâşesi

Sayfa 38

AMELSİZ BİR TEVHİD İNANCI

Seyfullah

Sayfa 43

TESLİMİYET

Sayfa 14

**ÇOCUK EĞİTİMİNDE
DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR**

Sayfa 21

HEMORÖİD

Devlet KORKMAZ

Sayfa 32

Gözyaşları Gizlenirken Gülüşlere

Meryem HANNE

Sayfa 39

DAVETÇİ

Ebubekir KILIÇ

Sayfa 44

Hisbe Çocuk

ÜÇ AYLIK DERGİ

Yıl: 3 Sayı: 9

Ocak - Şubat - Mart

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü

Mustafa ÇELİK

Genel Yayın Yönetmeni

Mehmet ORUÇ

İdare Yeri:

Selahaddin Eyyubi Mahallesi

Urfa Yolu Bulvarı Tunc 2 Apartmanı

İç Kapı No: 6 Bağlar / Diyarbakır

Not:

Dergide yayımlanan yazıların
mesuliyeti tamamen yazarlara aittir.

Dergideki yazılardan
kaynak gösterilmesi şartıyla
iktibas yapılabilir.

Mizanpaj - Grafik - Uygulama:

B6

Bütün hamdler, Allah Subhânehû Teâlâ'ya aittir. Mülk ve tasarruf O'na aittir. Yeryüzü ve gökyüzünün hükümrânlığı O'nun elindedir. O, dilediği gibi hükmeder.

Ve biz şehadet ederiz ki; O'ndan başka ibadete layık bir ilah yoktur. Biz ancak O'na kulluk eder, O'ndan mağfiret ve yardım dileriz.

Salât ve Selam; mahlûkatın en hayırlısı olan önderimiz Hz. Muhammed Mustafa Aleyhisselam'a, O'nun ehl-i beyt'ine, güzide ashabına, tâbiine, tebe-i tâbiine ve onlara ittiba edip bu kûdsi davayı omuzlarında taşıyanların üzerine olsun.

İslam tarihi incelediğinde görülecektir ki; İslam ümmeti birçok zorlukla karşılaşmış, birçok çetin düşmanla mücadele etmiş ve birçok badire atlatmıştır. Bu çetin ve meşakkatli badirelerden biri de günümüzde gözlerimizin önünde yaşanmaktadır. Arakan, Çeçenistan, Keşmir ve Suriye bunlardan sadece bir kısmıdır.

Siyasi açıdan mağlubiyetlerin tahlili elbette yapılmalıdır. Çünkü doğru sonuca ancak neden-sonuç ilişkisi içerisinde yapılan tahlillerle varılabilir. Bilim ve teknik açıdan geri kalmışlık, askeri açıdan yetersizlik, siyasi açıdan basiretsizlik gibi daha birçok sebep zikredilebilir. Ancak bunun ötesinde zikredilmesinde fayda olacak daha birçok manevi sebepler de vardır ki bunlar maddi sebeplerin ardına gizlenmiş hakikatte yenilgilerin asli sebepleridirler. Bunların en önemlisi ve günümüzde en çok gündem edilmesi gerekeni Yüce Rabbimiz kendi kelimasında 1400 yıl öncesinden belirtmiştir.

"Allah'a ve Rasulüne itaat edin. Birbirinizle çekişmeyin (tefrikaya düşmeyin). Sonra korkuya kapılırsınız da zaafa düşerseniz ve rüzgârınız (gücünüz, kuvvetiniz, devletiniz) gider. Sabredin, muhakkak ki Allah; sabredenlerle beraberdir." **(Enfal Süresi: 46)**

Evet!

İslam ümmeti olarak bugün içerisinde bulunduğumuz kötü durumun en büyük sebebi, Allah'a ve Rasulüne itaatten yüz çevirip tefrikaya düşmemizdir. Öyle bir tefrika ki, öbek öbek bütün İslam coğrafyasını sarmış, bizi sun'i isimler altında bölük pörçük bir hale getirmiştir. Üst kimliğimizin dinimizin olması gerektiği yerde; mezheplerimiz, meşreplerimiz, tarikatlarımız, partilerimiz ve gruplarımız olunca ümmet olma vasfını yitirdik. Böylelikle kenetlenmiş bir duvar gibi olması gereken ve en ufak bir acıyı bile hep birlikte hissetmesi gereken koskoca bir ümmet, her gün yüzlerce kardeşi varil bombaları altında katledilirken, kendisi sadece televizyon karşısında dua edip ağlamakla yetinmekte...

Evet!

Sun'i isimler altında bölündük, parçalandık, bölük pörçük olduk... İma-mesinden ayrı, ipinden kopmuş tespih taneleri gibi darmadağın bir hale geldik.

İttifak edilecek onlarca ve belki de yüzlerce değerimiz varken, tefri-

kaya götürecek fer'i meselelere odaklandık. Akide eksenli ittifak arayışına girmektense, meşrepsel/grupsal ittifaklara giriştik. Ümmet maslahatını değil, cemaat maslahatını önceledik...

Özetle; Allah ve Resulüne itaatten uzak bir şekilde yol almamızın sonucu olarak, kendi ellerimizle kendimizi derin badirelere attık, ehl-i kitabın akıbetine müstahak olduk.

"Başınıza gelen herhangi bir musibet kendi ellerinizin yaptığı işler yüzündendir. O, yine de çoğunu affeder." **(Şûra Süresi: 30)**

...

Burada yapmış olduğumuz öz eleştiriye inanıyoruz ki birçok kimse/-camia yapmaktadır. Ve bu konu Müslümanların en çok gündeminde tuttuğu konulardan da biridir. Ancak gönülden gelmeyen ve kardeşini öncelemeyen adımlar, bizi birbirimize yakınlıştırmaktan ziyade uzaklaştırmakta. Bu sebeple vahdete götürecek hiçbir proje fayda vermemekte.

Sözü daha fazla uzatmadan;

İslam âlemi olarak içerisinde bulunduğumuz bu kötü gidişata dur demenin yolu *"Hep birlikte Allah'ın ipine (Kur'an'a) sımsıkı sarılın. Parçalanıp bölünmeyin..."* **(Al-i İmran Süresi: 103)** ayetine icabet etmemizle mümkündür. Ancak bu ayete icabet ederek ümmet olabilir, birbiri için ağlayan sızlayan ve elinden gelen bütün fedakârlıkları esirgemeyen bir vücut olabiliriz. İşte o zaman ümmet için aydınlık yarınlar diyebiliriz... Aksi halde tarihi tekerrür etmekten başka bir şey yapamamış olacağız.

Davamızın sonu Âlemlerin Rabb'i olan Allah Azimüşşan'a hamd etmektir.

BAŞ YAZI

RABB-3

YAHUDİLER ve HİKRİSTİYANLAR

Firavun'un ailesinden sonra, şimdi de İsrail oğulları ile Yahudilik ve Hristiyanlığı din edinen diğer kavimleri görelim. Bunlar hakkında, âlemlerin Rabbinin varlığını inkâr ettikleri veya O'nun ulûhiyet ve Rûbûbiyetine inanmadıkları zannım beslemeye imkân yoktur. Zira bizzat Kur'an-ı Kerim, onların Ehl-i Kitap olduklarına şahâdet etmektedir. Onlar hakkında araştırmacının zihninde doğan soru ise şudur: "Kur'an-ı Kerim'in onları ehl-i dalalet sayılmasına sebep olan rûbûbiyet hakkındaki düşünce ve inançlarındaki hatanın sınırı nereye kadardır?

Bu sorunun özlü cevabını, Kur'an-ı Kerim'de buluruz:

"De ki: Ey Ehl-i Kitap! Dininizde haksız yere haddi aşmayın. Bundan evvel hakikaten hem kendileri sapmış, hem bir çoğunu saptırmış ve hâlâ da dümdüz yoldan ayrılıp sapa gelmiş bir kavmin heva ve hevesine uymayın." (Maide, 77).

Bu âyetler, hem Yahudi ve Hristiyanların sapıklığının temelini, hem de geçmiş kavimlerin saplandığı sapıklıklarının dindeki aşırılıklarından ileri geldiğini gösterir:

"Yahudiler: Uzeyr Allah'ın oğludur dediler. Hristiyanlar da: Mesih İsa, Allah'ın oğludur dediler. (Tevbe, 30).

"Meryem oğlu Mesih İsa, hakikat Allah'ın kendisidir" diyenler, and olsun kâfir olmuşlardır. Halbuki bizzat Mesih şöyle demişti: Ey İsrail oğulları! Benim de Rabbiniz, sizin de Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin" (Maide, 72).

"Allah hakikaten üçün üçüncüsüdür diyenler and olsun ki, kâfir olmuşlardır. Halbuki bir tek tanrıdan başka hiç bir tanrı yoktur" (Maide, 73).

"Allah: "Ey Meryem oğlu İsa! İnsanlara Allah'ı bırakıp da beni ve anamı iki ilâh edininiz diyen sen misin? dediği zaman O; "Seni tenzih ederim Ya Rab! Hakkım olmayan bir sözü söylemekliğim bana yakışmaz dedi" (Maide, 116).

"Beşerden hiç bir kimseye yakışmaz ki Allah, kendisine kitabı, hükmü ve peygamberliği versin de sonra O, insanlara: "Allah'ı bırakıp da gelin

bana kul olun" desin. Fakat o: Öğretmekte ve okuyup okutmakta olduğunuz kitap sayesinde rabbaniler olun der. Sizin melekleri ve peygamberleri rabler edinmenizi de emretmez O. Ya size, siz Müslümanlar olduktan sonra, hiç kâfirliği emreder mi?" (Âli İmran, 79,80).

Bu ayetlerden anlıyoruz ki, Ehl-i Kitabın sapıklığı şu iki sebepten ileri geliyordu:

Birincisi: Onlar dindeki yüce mevkileri sebebiyle her türlü saygıya layık olan peygamberler, veliler ve melekler gibi mukaddes varlıklara hürmette mübalağa ettiler, onları hakiki makamlarından çok üstte ilâhlık mertebesine yücelttiler. Allah'la

beraber ortaklar kabul ettikleri gibi, bu alemdeki nizamda etkilerinin varlığına inandılar. Sonra onlara ibâdet ettiler, onlardan yardım dilendiler. Onların tabiat üstü alemde hükmü geçen rabler ve ilâhlar olduklarına kanaat getirdiler. Yine onların, günahlarını affederek yardım etmeye, korumaya güçlerinin yettiğini zannettiler:

İkincisi: "Onlar Allah'ı bırakıp bilginlerini, rahiplerini rabler edindiler" (Tevbe, 31).

Yâni dindeki görevleri, insanlara ilâhi kanunun hükümlerini öğretmek ve Allah'ın rızası gereğince onları dünyevi fenalıklarından arıtıp temizlemeye sevk etmekten ibaret olan kimseleri, yavaş yavaş esas mevkilerinden yükseğe çıkartıp, dilediklerini kendilerine helal kılan, dilediklerini de haram kılan, Allah'ın Kitabı'ndan hiç bir esasa dayanmadan arzularının istediği şekilde emir ve yasaklar koyan, nefislerinin arzuladığı şeyleri uyulması lazım gelen bir yol haline getiren üstün varlıklar makamına oturttular. Böylece bunlar kendilerinden önce Nuh, İbrahim, Ad, Semüd, Medyen vs. kavimlerinin düştükleri tehlikeli iki esas sapıklığa saplandılar. Melekleri ve Allah'a yakın kullar, geçmiş sapık toplumlar gibi, tabiat üstü varlıklar kabul ederek Allah'a ortak koştular. Yine geçmiş sapık toplumların yaptığı gibi, siyâsî ve medenî mânâları ile rubûbiyeti, göklerin ve yerin Rabbi olan Allah'a karşılık insanoğluna tahsis ettiler. Medenî, içtimâî, ahlâkî, siyâsî hükümlerin

esaslarının hepsini Allah'tan gönderilen delillerden yüz çevirerek, insanlardan almaya koyuldular. Aşırılıkta ve sapıklıkta o dereceye düştüler ki, Kur'an haklarında şu hükmü verdi:

"Bakmadın mı şu kendilerine kitaptan bir az nasip verilenlere? Kendileri Cibet ve Tağuta tapıyorlar? (Nisa, 51)

"De ki: Allah katında bir ceza olmak bakımından bundan daha kötüsünü size haber vereyim mi? Allah'ın lanet ve aleyhinde gazap ettiği, içlerinden maymunlar, domuzlar yaptığı kimselerle Tağuta tapanlardır ki işte bunların mevkii daha kötü, dümdüz yoldan en büyük sapıştır." (Mâide, 60)

Bu iki ayette, Cibet ve Tağut kelimeleri geçmektedir. Bunlardan: Cibet kelimesi, haç, sihir, muskacılık, gözbağcılık, kahinlik, gaybten haber verme, uğursuzluk, falcılık, tabiat kanunlarının dışındaki tesirlerden gelen bütün vehimleri ve hurafeleri içine alan bir kelimedir.

Tağut ise, Allah'a karşı azan, isyan eden, kulluk haddini aşarak kendisi için ulûhiyet ve rûbûbiyet iddiasına kalkışan her şahıs, zümre ve idareye denir.

Yahudi ve Hristiyanlar sözü geçen iki tür sapıklığa duçar oldular: Birinci tür sapıklığın sonucu, her tür yanlış düşüncenin akıl ve gönüllerine yerleşmesi oldu. İkincisinin sonucunda ise, bilginler, üstatlar, süfiler ve rahiplere, ibâdet aşamasından sonra, zamanla Allah'a açıkça isyan eden despot ve zalimlere ibâdet ve itaate yöneldiler.

ARAP MÜŞRİKLERİ

Şimdi de peygamberlerin sonuncusu Hz. Muhammed (s.a.)'in kendilerine gönderildiği, Kuran'ın ilk hitap ettiği kimseler olan Arap müşriklerden bahsedelim:

Onların ulûhiyet ve rûbûbiyet konusunda sapıklıkları hangi çeşittendi? Alemlerin Rabbi olan Allah'ı bilmiyorlar mıydı? Veya O'nun varlığını inkâr ediyorlardı da, Rasulullah onların kalplerine Yüce Allah'ın varlığını yerleştirmek için mi gönderilmişti? Allah'ın Alemlerin Rabbi ve ilâhı olduğuna inanmıyorlardı da, Kur'an-ı Kerim onları ikna için mi indirilmişti? Allah'a ibâdeti ve O'na boyun eğmeyi kabul mu etmiyorlardı? O'nun, duaları işiten, ihtiyaçları gideren olduğuna inanmıyorlar mıydı? Lat, Menat, Uzza, Hübel ve diğer ilâhların

hakikatte şu kainatın yaratıcısı, mâlikî, rızık vericisi, idare ve sürekliliğini elinde tutan varlıklar olduklarına mı inanmıyorlardı? Yoksa bu ilâhların medeniyet ve ahlâk hususunda kanun koyucu, hidâyet ve irşat kaynağı olduklarına mı kanaat getiriyorlardı?

Bütün bu sorular hususunda Kur'an-ı Kerim'e müracaat ettiğimiz zaman bize olumsuz cevap verir ve açıklar ki, arap müşrikleri sadece Allah'ın varlığını kabul etmekle kalmayıp O'nun, kendi ilâhları da dahil olmak üzere, bütün alemin yaratıcısı, mâlikî ve en üstün Rabbi olduğuna inanıyorlardı. Ulûhiyet ve rûbûbiyet hususunda da, O'na boyun eğiyorlardı. Allah-u Teâlâ, dua ettikleri, kendilerine bir zarar dokunduğu veya bir bela isabet ettiğinde sığındıkları en yüce, en üstün makamı. Sonra Allah'a ibâdet etmek ve boyun eğmekten de çekinmiyorlardı. İlâhları ve putları hakkındaki inançları ise, onların gerek kendilerini, gerek bu kainatı yaratan, hepsini rızıklandıran, ahlakî ve medenî yaşayışlarında doğru yola ulaştıran ve irşat eden varlıklar oldukları merkezinde de değildi. Aşağıdaki âyetler, onların bu husustaki görüşlerini pek açık aksettirmektedir:

"Onlara de ki: Kimindir o yer ve ondakiler, biliyor musunuz? Allah'ındır diyecekler. O halde iyice düşünüp de ibret almaz mısınız siz? de. Yine de ki: Kim o yedi göğün rabbi ve o büyük Arşın sahibi? Allah'tan başkasına tapmaktan sakınmaz mısınız? De ki: Her şeyin mülkü elinde bulunan kimdir ki; daima O himaye ediyor, kendisi asla himayeye muhtaç olmuyor? Söyleyin, biliyorsanız? Allah'ındır diyecekler. De ki: O halde nasıl olup da böyle büyükleniyorsunuz? Hayır biz onlara hakikati getirdik. Onlarsa muhakkak yalancılardır" (Müminun- 84-90).

"O, sizi karada ve denizde gezdirenidir. Hatta, gemilerle denize açıldığınızda, gemilerin elverişli bir rüzgârın önünde yolcuları alıp götürdüğünde, yolcular da bununla sevindikleri zaman ona şiddetli bir fırtına gelip çatar, çepeçevre kuşatıldıklarını sandıkları sırada O'na dua ederler."

"And olsun derler, eğer bizi bundan kurtarırsan seksiz şüphesiz şükredenlerden olacağız" Fakat Allah, onları selâmete erdirince bakarsın ki yer yüzünde yine haksız yere taşkınlıklarda bulunuyorlar" (Yunus, 22,23).

"Denizde size bir sıkıntı geldiği zaman, Allah'tan başka bütün taptıklarınız kaybolur. Fakat O, sizi

kurtarıp karaya çıkarınca yine yüz çevirirsiniz. İnsan çok nankördür" (İsrâ, 67)

Kur'an-ı Kerim onların ilâhları hakkındaki inançlarını kendi ağızlarından şöyle nakleder:

"Allah'ı bırakıp da kendilerine bir takım dostlar edinenler derler ki: Biz bunlara ancak bizi Allah'a daha fazla yaklaştırsınlar diye tapıyoruz" (Zümer, 3)

"Bu putlar Allah yanında bizim şefaathçilerimizdir! derler." (Yûnus, 18).

Sonra onlar, ilâhların hayatî işlerinde kendilerine yol gösterdiğini de zannetmiyorlardı. Allah-u Teâlâ Rasûlüne, Yûnus Suresinin 35. ayetinde: "Sizin ortaklarınızın içinde, hakkı gösterecek bir kimse var mıdır?" sualini sormasını emretti. O, imkân bulduğu her fırsatta bu soruyu sordu. Onlardan hiç biri buna müspet cevap veremedi. Hiçbiri cesaretle çıkıp da, "Lât, Menat, Uzza ve diğer ilâhlar, bizi akide ve amel yönünden en doğru yola iletirler. Dünya hayatımızda bize adalet, emniyet, selâmet esaslarını öğretirler. Biz onların ilim kaynağından kainatın hakikatlerini öğreniriz" diyemedi." Bunun üzerine Cenab-ı Hak, Hz. Peygambere der ki:

"Hakkı gösterecek ve ona iletecek Allah'tır. O halde Hakka hidâyet edecek Allah mı, kendisine doğru yolu bulamayan o uydurma tanrılar mı? Ne oluyor size? Nasıl böyle yanlış hükmediyorsunuz?" (Yûnus, 35)

Bu, Kur'an hükümlerinden sonra geriye şu sorunun cevabını aramamız kalıyor: Onların rûbûbiyet konusunda sapkınlıkları ne idi ki, Allah-u Teâlâ peygamberini bu düşüncüyü doğrulamakla vazifelendirdi ve onları bu fikrin karanlığından hidayetini nuruna çıkarmak için Kitabını indirdi? Bu meseleyi araştırmak için Kur'an'a müracaat ettiğimiz zaman, inanç ve ameller hakkındaki, eskiden beri hak yoldan ayrılmış toplumların, devam ede geldikleri yanlışlığın iki çeşidi üzerinde durmak mecburiyetinde kalırız.

Bir taraftan tabiat âlemi üstündeki rûbûbiyet ve ulûhiyet konusunda Allah'a, başka ilâh ve rableri ortak koşup dururken meleklerin, mukaddes insanların, gökteki yıldızların, bağlı oldukları düzen üstünde, hükmedici selahiyetlerden bir çeşit selahiyyete sahip olduklarına inanıyorlardı. Bunun için duada, yardım talebinde, ibâdetlerin yerine getirilmesinde sadece Allah'a yönelmiyorlar, elleri ile yapıp süsledikleri uydur-

ma ilâhlarına da müracaat ediyorlardı. Diğer taraftan da medenî ve siyâsî rûbûbiyet konusunda Allah-u Teâlâ'nın rab olduğunu düşünmeyecek durumdaydılar. Din adamlarını, reislerini, kabile şeflerini bu mânâlarda rabler ediniyorlar, hayat kanunlarını onlardan alıyorlardı.

Birinci çeşit sapkınlıklarına Kur'an-ı Kerim, aşağıdaki âyetlerle şahâdet etmektedir:

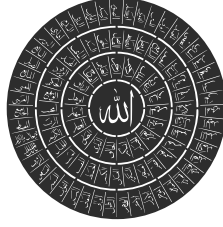
"İnsanların kimi de, Allah'a dinin yalnız bir tarafından ibâdet eder. Eğer kendisine bir hayır dokunursa, ona yapışır. Eğer bir fitne isabet ederse, yüzü üstü döner. Dünyada da, ahirette de hüsrana uğramıştır o. Bu ise apaçık ziyanın ta kendisidir. O, Allah'ı bırakır da kendisine ne zarar, ne fayda vermeyecek olan şeylere tapar. Bu ise haktan en uzak sapıklığın ta kendisidir. O, zararı faydasından daha yakın olana tapar; taptığı şey ne kötü yardımcı, ne kötü arkadaştır." (Hacc, 11-13).

"Onlar Allah'ı bırakıp, kendilerine ne bir zarar, ne bir fayda vermeyecek olan şeylere taparlar. Bir de, bu putlar, Allah yanında bizim şefaathçilerimizdir" derler. De ki: Ey Kavmim! Siz Allah'a gökte ve yerde bilmeyeceği bir şey mi haber veriyorsunuz?" Haşa, O, eş tutmakta oldukları her şeyden çok uzaktır, çok yücedir" (Yûnus, 18) (Yani, Ey kavmim! Siz, ilâhlarınızın benim nezdimde tesir ve nüfuzu olduğunu, onların her şefaatinin benim nezdimde kabul edildiğini vehmediyor, bunun için onlara tapıyor, adaklar adıyorsunuz. Lâkin göklerde ve yerde benim huzurunda güç ve çareye sahip olan veya şefaatinî kabul etmeye beni zorlaya-bilen bir kimse tanımıyorum. Siz benim tanımadığım şefaathçilerden beni ayıramıyor musunuz? En açık bir gerçektir ki, bir şeyin Allah'ın ilminde olmaması demek, onun varlık aleminde hiç bulunmamış olması demektir.)

"De ki: Gerçekten siz mi o arzı iki günde yaratanı inkâr ediyor, O'na ortaklar katıyorsunuz? O, alemlerin Rabbidir" (Fussilet, 9).

"De ki: Allah'ı bırakıp da size ne bir zarar, ne bir fayda vermeye gücü yetmeyen şeylere mi tapıyorsunuz? Halbuki her şeyi işiten, her şeyi bilen Allah'ın kendisidir" (Mâide, 76).

"İnsana bir zarar dokunduğu zaman Rabbine, bütün varlığı ile dönerek, yalvarır. Sonra O'na kendi tarafından bir nimet verildiği vakit ise, evvelce O'na yalvardığını unuttur, Allah'a O'nun yolundan saptırmak

RABB-3

için eşler katmaya başlar.”(Zümer, 8). (Allah’a denk tuttu; yani, “şu sıkıntıyı benden şu mukaddes şeyh giderdi;şu nimeti ise şu velî sayesinde elde ettim” demeye başladı)

“Size ulaşan her nimet, Allah’tandır. Sonra size herhangi bir keder ve musibet dokunduğu zaman ancak O’na yalvarır ve feryat edersiniz. Nihayet O, sizden bu keder ve musibeti açıp giderdiği vakit ise, içinizden bir takımları bakarsınız ki Rablarına eş tutuyorlar. Bunu kendilerine verdiğimiz nimetlere karşı nankörlük etmeleri için yaparlar. Öyle ise eğlenedurun. Yakında bileceksiniz. Kendilerine rızık olarak verdiğimizden onlar, o bilmezler, o putlar için hisse ayırırlar Allah’a and olsun ki, düzmekte olduğunuz bu iftiraldan elbette mes’ul olacaksınız” (Nahl, 53-56). (Yâni, kendilerine herhangi bir ilim ulaşmadığı halde, kötülükleri defedip işleri kolaylaştırdıkları ispatlanmayan bu putlara ikramda bulunuyor, şükrân-ı nimet olsun diye kendilerine adaklar adıyor ve ne tuhaftır,bu harcamalarını bizim verdiğimiz rızıktan yapıyorlar.)

Diğer sapkınlıkların delilleri:

“Bunun gibi, onların ortakları olan o putların hizmetçileri, müşriklerden bir çoğuna hem onları helake düşürmek, hem kendilerine karşı dinlerini karmakarışık etmek için öz evlatlarını kendi elleri ile öldürmelerini hoş göstermiştir” (En’am, 137).

Bu âyetteki ortaklardan kasıt ilâhlar ve putlar değil, bilakis evlatlarını öldürmeyi Araplara süsleyip gözlerinde haysiyetli bir şeymiş gibi gösteren, bu adı bid’atı İbrahim ve İsmail’in dinine sokmaktan da çekinmeyen başkan ve önderleridir. Şurası açıktır ki Araplar, evren üzerinde egemenliklerine inandıkları veya kendilerine kulluk edip dua ettiklerinden dolayı önderlerini Allah’a ortak koşmuş değillerdi. Aksine onların, dinî, ahlakî, içtimaî ve medenî yaşayışları için gerekli kanun ve nizamları, diledikleri şekilde yapmak suretiyle kendilerine teslim ettikleri için rûbûbiyet ve ulûhiyette Allah’a ortak koştular.

“Yoksa onların Allah’ın izin vermediği şeyleri o fasit dinlerinden çıkartıp; kendilerine şariat yapan ortakları mı var? (Şuara, 212)

Bu kitapta “Din” kelimesinin mânâlarının tafsilatı yakında Din başlığı altında gelecek. Orada bu âyetin

mânâlarını ve kapsamını açıklayacağız. Burada ise anlaşılan şudur: Önderlerin, Allah’ın izin vermediği bir “din” adına olmak üzere ceza ve kanunlar koymaları, Arapların da uyulması gerekir diye bu kanunlara inanmaları, söz konusu önderlerin ulûhiyet ve rûbûbiyette Allah’a ortaklığından ve halkın da bu ortaklığa inanmasından başka bir şey değildir.

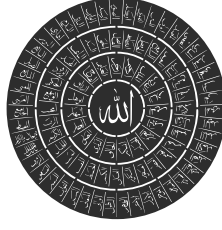
KURAN’I KERİM’İN DAVETİ

Aşağıdaki gerçeği gün ışığına çıkarmak için, eski kavimlerin inanç ve düşünce tarzlarını, yukarıdaki sahifelerde yeterince ele almıştık. Kur’an-ı Kerim’in, en eski devirlerden kendi zamanına gelinceye kadar zulüm, sapıklık ve akide bozukluğu ile ayıpladığı bütün milletler, Allah’ın varlığını veya Allah’ın mutlak mânâda ilâh ve rab olduğunu kabul etmez değillerdi. Hepsinin müşterek yanlışlıkları, rab kelimesinin, Kur’an ve lügatten deliller getirerek bu bahsin ilk satırlarında sınırladığımız beş mânâsını, birbirinden zıt iki kısma ayırmalarından ileri gelmektedir.

Tabiat-üstü bir düzenle insanların terbiyesini, ihtiyaçlarını gidermeyi, onları koruyup gözetmeyi üstlenen anlamındaki “rab” kelimesinin kendilerince daha değişik bir anlamı bulunuyordu. Onlar, her ne kadar bütün gerekliliğiyle Allah-u Teâlâ’nın en üstün Rableri olduğuna inanıyorlarsa da, rûbûbiyette O’na melekleri, cinleri, gizli kuvvetleri, yıldızları, gezegenleri, peygamberleri, velileri ve ruhanî önderleri ortak koştuktan çekinmiyorlardı.

Emredip yasaklayan, yüce egemenlik sahibi, doğruluk ve hidayet, kanun ve yasamanın kaynağı, devlet ve ülke hâkimi, toplumun ve medenî hayatın merkezi anlamında “rab” kelimesine gelince: Bu anlamdaki “rabbi” da değişik anlamlarda kullanıyorlardı.

Bu mefhum gereğince, ya insanın doğrudan doğruya Allah’tan gayri Rab olduğuna inanıyorlar veya Allah’ın Rab olduğuna nazarı bir şekilde inanmış olmakla beraber, siyâsî ve medenî ahlak işlerinde bu varlıkların rûbûbiyetine teslimiyet gösteriyorlardı. İşte tarihin, ilk anından beri, peygamberlerin yıkmak için devamlı olarak gönderildikleri asıl yanlışlık budur. Bunun için de, son olarak Cenab-ı Hak, Hz. Muhammed (sa)’i gönderdi. Peygamberlerin hepsinin daveti şudur: Kelimenin bütün mânâsı ile Rab birdir. Bunun başka alternatifi yoktur. O

RABB-3

da, isimleri mukaddes olan Allah-u Teâlâ'dır. Rûbûbiyet ise parçalanmayı kabul etmez. O'nun parçalarından birisi, hangi yoldan olursa olsun Allah'tan başkasına ait olamaz. Bu kâinatın nizâmı, -aslı ve merkezi ile- en sağlam bağlarla biri birine bağlıdır; onu tek olan Allah yaratmıştır. O'na, her türlü müracaatların tek kaynağı olan Allah hükmeder; ondaki bütün selahiyet ve hükümlanlığa ortaksız ve benzersiz olan Allah maliktir. Bu nizâmın yaratılmasında Allah'tan başkasının müdahalesi yoktur. O'nun sevk ve idaresinde Allah'la beraber ortak olan, izzet ve saltanatında O'na denk olan tek kimse yoktur. Allah-u Teâlâ merkezi hükümlanlığının tek sahibidir. Bu bakımdan O, tek başına tabiat üstü aleminin Rabbi olduğu gibi ahlak, siyaset ve medeniyet işlerinde de Rabdir, mabuddur. Ruk'u ve secdenizde yöneleceğiniz varlıktır. Duanızın yöneleceği yer, tevekkülünüzün dayanağıdır ve bu durum, bu tek ilâhın ilâhlığının özelliğidir. Bunu için, bu "rab" anlamlarının hiçbirine göre, yaratıklardan hiçbir şeyi Allah'a ortak (şerik) koşmak mümkün olmadığı gibi, bu anlamlardan birini diğerinden ayırmak da mümkün değildir.

Kuran'ın, bu davetini yaparken takip ettiği üslup ise aşağıdaki ayetlerde görülmektedir:

"Şüphesiz ki Rabbiniz, gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra Arş üzerinde hükümlan olan Allah'tır. Kendisini durmayıp kovalayan gündüze geceyi O bürüyüp örter. Güneşi, ayı, yıldızları -hepsi de emrine ram olarak- yaratan O. Haberin olsun ki, yaratmak da, emretmek de O'na mahsus. Alemlerin Rabbi olan Allah'ın şanı ne kadar yücedir" (Araf, 54).

"De ki: Size gökten ve yerden rızık veren kim? O kulaklara ve gözlere mâlik olan kim? Ölüden diriyi kim çıkarıyor; diriden ölüyü kim çıkarıyor? İşi kim tedvir ve idare ediyor?" Derhal diyecekler ki: "Allah." De ki: O halde, O'nun ikabından sakınmaz mısınız? İşte bunları yaratan sizin gerçek Rabbiniz olan Allah'tır. Artık haktan sonra sapıklıktan başka ne kalır? O halde nasıl olup da (bunca delillere rağmen) imandan, döndürülüyorsunuz" (Yûnus; 31,32).

"Gökleri ve yeri hakkın ikamesine sebep olarak yarattı O. Geceyi gündüzün içine bürüyüp örtüyor, gündüzü de gecenin üstüne sarıyor. Güneşi, ayı muahhar kıldı. Her biri muayyen bir vakit için akmaktadır... İşte

Rabbiniz olan Allah budur. Mülk O'nun, O'ndan başka hiç bir ilâh yok. Böyle iken siz nasıl olup da döndürülüyorsunuz?" (Zümer, 5,6)

"Allah sizin için, içinde dinlenesiniz diye geceyi, görüp işlemenize vasıta olarak da gündüzü yaratandır".

"İşte Rabbiniz olan, her şeyi yaratan Allah budur. O'dan başka hiç bir ilâh yoktur. O halde nasıl olup da döndürülüyorsunuz?"

"Allah sizi fâideniz için yeri bir karargâh, göğü bir bina yapan size suret veren, sonra suretlerinizi güzelleştiren en temiz ve güzel şeylerden sizi rızıklandırandır. İşte Rabbiniz olan Allah budur. Bütün âlemlerin Rabbi yücedir. O dâimi yaşayandır. O'ndan başka hiç bir ilâh yoktur. O halde O'na, dininde ihlas erbabı olarak dua edin" (Mûmin, 61-65).

"Allah sizi topraktan yarattı" (Fâtır, 11).

"O geceyi gündüzün içine sokar, gündüzü de gecenin içerisine sokar. Güneşi, ayı emre amade etmiştir. Her biri belirli bir müddet için akıp gidiyor, işte bunları yapan Allah'tır; sizin Rabbinizdir. Mülk O'nundur. O'nu bırakıp taptıklarınız ise bir hurma çekirdeğinin zarına bile mâlik olamazlar. Eğer onlara dua ederseniz, duanızı işitemezler. İşitseler bile size cevap veremezler. Kıyamet gününde de onlar, sizin müşrikliğinizi tanımayacaklardır" (Fâtır, 13, 14).

"Göklerde ve yerde ne varsa, O'nundur. Hepsi de O'na boyun eğicidirler" (Rûm, 26).

"O, size kendi nefislerinizden bir örnek getirdi. Sizi mihlandırdığımız şeylerde sağ elinizin mâlik olduğu kölelerden ortaklarınız olmasını ister de bu hususta siz onlarla eşit olur, onları kendinizi saydığınız gibi sayar mısınız? İşte biz âyetleri, aklını kullanacak bir kavim için, böyle açıklarız. Hayır, o zulmedenler bilgisizce kendi hevalarına tâbi oldular" (Rûm, 28-29).

"O halde, sen yüzünü bir muvahhid olarak dine, Allah'ın o fitratına çevir ki O, insanları bunun üzerine yaratmıştır. Allah'ın yaratışına hiç bir şey bedel olamaz. Bu, dimdik ayakta duran bir dindir. Fakat insanların çoğu bilmezler" (Rûm, 30).

"Müşrikler, Allah'ı hak ve lâıyk olduğu şekilde takdir etmediler. Halbuki kıyamet günü yeryüzü, toptan ancak O'nun bir kabzasıdır. Gökler de, O'nun sağ eliyile toplanıp dürülmüşlerdir. O, müşriklerin kendisine

katmağa devam ettikleri ortaklarından münezzehtir, çok yücedir" (Zümer, 67).

"Demek bütün hamd, hem göklerin Rabbi, hem yerin Rabbi, Allah'ındır. Göklerde de yerde de, büyüklük ancak O'na mahsustur. O, mutlak kadirdir, yegâne hüküm ve hikmet sahibidir" (Casiye, 36-37).

"O göklerin, yerin ve onların arasında ne varsa hepsinin Rabbi'dir. O halde sen, O'na kul-lak et ve kulluğunda da iyice sebat et. Hiç, ismi O'nunla birlikte anılmaya değer bir başkasını tanıyor musun?" (Meryem, 65).

"Göklerin ve yerin bilinmeyenleri Allah'ındır. Her şey O'na döndürülür. Öyle ise O'na ibâdet et; O'na güvenip dayan" (Hûd, 123).

"O doğunun da, batının da Rabbidir. O'ndan başka hiç bir ilâh yok. O halde güvenecek ve dayanacak olarak O'nu tut" (Müzzemmil, 97).

"Hakikat şu tevhit ve İslam dini, bir tek din olarak, sizin dininizdir. Ben de sizin Rabbinizim. O halde başkasına değil, bana kulluk edin. (Yahudiler, Hristiyanlar) aralarında, din işlerinde fırka fırka oldular. Bununla beraber hepsi, yine ancak bize dönücüler" (Enbiyâ, 92-93)

"Rabbinizden size indirilen (Kur'an-ı Kerim)e uyun; ondan başkalarını veliler edinip de uymayın" (Araf, 3)

"De ki: Sığırırım insanların Rabbine, insanların yegâne mâlikine, insanların mabuduna" (Nâs, 1-3)

"Artık kim, Rabbine kavuşmayı ümid ve arzu ediyorsa güzel bir amel işlesin ve Rabbine ibâdetde hiç bir kimseyi ve hiç bir şeyi ortak tutmasın" (Kehf, 110)

Bu âyetleri tertiplediğimiz sıra ile okuyunca, şu hususlar açıkça belirir ki, Kur'an-ı Kerim rûbûbiyeti hakimiyet ve mülkûn eş manâlısı (soverignty) kabul ediyor. Ve bize Rabbin şu kâinatın mutlak ve ortaksız tek hakimi, mâliki olduğunu bildiriyor.

Bu itibarla O, bizim Rabbimizdir. Bütün alemin Rabbidir, terbiye edicimiz ve ihtiyaçlarımızı giderendir. O kefilimiz, koruyucumuz ve vekilimizdir. İtaat etmek, toplumsal hayatımızda değerli ve sağlıklı bir yöntemle dayanak teşkil eden sağlam bir fitri temeldir. Merkezî şahsiyetiyle olan bağlantı sonucudur ki, değişik fert ve gruplar ümmetin düzenine katkıda bulunurlar.

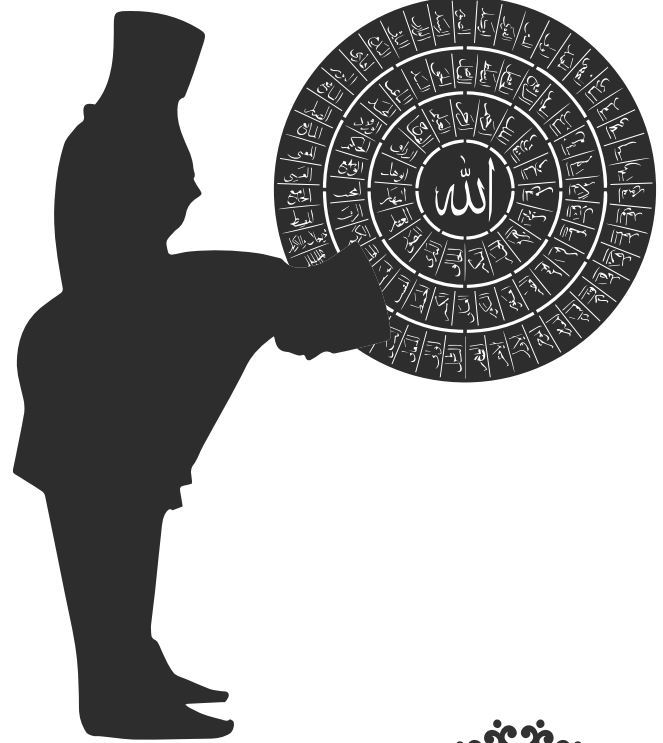
Biz de dâhil, bütün yaratılmışların kulluğuna, itaatine,

boyun eğmesine lâıyk yegâne varlık O'dur. O, bizim ve her şeyin sahibi, efendimiz ve hakimimizdir.

Araplar ve bütün dönemlerin cahiliyet halkı, rûbûbiyetin bu toplayıcı anlamını parçalara bölüp değiştirmekle hata ettiler. Bugüne kadar da hata etmekte devanı ede gelmekte. Sonunda da zan ve vehim onları, rûbûbiyetin beş çeşidinin de çeşitli şahıslara ait olduğu fikrine götürdü. Hatta bunun bilfiil o zatlara ait olduğuna da inanır oldular. Kur'an geldi de, ikna edici kuvvetli delilleriyle rûbûbiyete ait az veya çok herhangi bir hususun, elinde hükmetme selahiyeti olan başka birine ait olamayacağını tespit etti. Bizzat bu nizâmın kendisi, rûbûbiyetin bütün çeşitlerinde, bu nizâmı, yarattığı varlıklara hediye eden Allah'a ait olduğuna açık bir delildir.

Bunun için kim bu nizâmın içinde yaşadığı halde, hangi şekliyle olursa olsun, rûbûbiyetin bir kısmının Allah'tan başkasına ait olduğunu zannederse o, hakikatle savaşıp, hakka isyan etmiş, eliyle kendini tehlike ve hüsrana atmış, gerçeğe aykırı davranarak kişiliğini zedelemiş olur.

Ebû'l-A'lâ el-Mevdûdî'nin 'Kur'an'da Dört Terim

Açıklamanız üzere anlaşılan odur ki; Hz. Yusuf (a.s) kıssasının delil alınarak günümüz şartlarında beşeri bir sistemde parlamentoda yer almak doğru değildir.

Evet, aynen öyle... Biz, bu hususla ilgili bize ulaşan rivayetlerin birçoğunu ele alarak, Hz. Yusuf (a.s)'ın bulunduğu şartlar ve konumunun asla günümüzle kıyaslanamayacağını demekteyiz. Vakıalar tamamıyla farklı... Ayrıca, günümüz şartlarında böyle bir yolu benimsemenin, dinin ana gayesine ve nübüvvet menhecine zıt bir yol olacağını söylemekteyiz. Günümüz şartlarında böyle bir yolu benimseyip tercih etmek, kişinin adeta mayınlı bir arazide yürümesi gibidir. Çünkü yürüdüğü yol inancına zarar verecek birçok söz ve fiille döşenmiş bir durumdadır.

Malumunuz üzere bu yanılsa bulaşan yapıların öne sürdükleri bir diğer delil de Necâşi kıssasıdır. Onlar, Necâşi'nin Müslüman olduğu halde, kavmine güç yetiremediğinden dolayı İslami hükümleri uygulamadığını söylemektedirler. Bu hususta diyecekleriniz var mı?

Bu delili öne sürenler, bu konuyla ilgili birkaç hususta hataya düşmektedirler.

Kısaca açıklamak gerekirse; sizin de bildiğiniz gibi Necâşi ismi Habeşistan hükümdarlarına verilen bir unvandır. Devlet Başkanı, Kral vb. gibi... Müslüman olan Necâşi'nin hangi hükümdar olduğu hakkında ihtilaf vardır. Rivayetlerin bir kısmında Cafer b. Ebi Talib ve arkadaşlarının hicret ettiği dönemdeki Necâşi'nin iman ettiği zikredilirken, bir diğer rivayette ise; iman eden bu kişinin, hicretin 7. veya 8. yılında Hudeybiye antlaşması sonrasında Hz. Peygamber tarafından Amr b. Umeyye ed-Darimi aracılığıyla kendisine gönderilen davet mektubuna icabet ederek iman edip hicri 9. yılında vefat eden hükümdar (Necâşi) olduğu zikredilmektedir.

Bu açıklamadan sonra deriz ki; kişi ancak ilim kendisine ulaştıktan sonra mesul tutulabilir. O dönemde iletişim ve ulaşım araçları bugünkü gibi değildi. Bazen bir haberin başka bir yere ulaşması yılları alabiliyordu. Bu sebeple inen hükümlerin birçoğu ne Habeşistan'da bulunan sahabelere ne de Necâşi'ye ulaşmamıştı. Bununla ilgili zikredilen şu rivayet konuyu gayet güzel açıklamaktadır.

"Abdullah b. Mes'ûd'dan; demiştir ki: "Biz (İslâm'ın ilk yıllarında) namazda (bulunan kimseye) selâm verir ve ihtiyacımızı (ondan) sorardık. (Habeşistan'dan döndükten sonra) Resûlullah'ın yanına geldim. Namaz kılıyordu. Selâm verdim selâmı(mı) almadı. Beni (selâmın alınıp verilmesiyle ilgili) olduk - olmadık düşünceler sardı. Resûlullah (s.a.v) namazı bitirince "Allah emir ve hükümlerinden istediğini yeniler. Allah-u Teâlâ kesinlikle namazda konuşmamanıza (dair yeni) hüküm gönderdi" buyurdu ve selâmımı aldı."

Ayrıca şu husus ta göz ardı edilmemelidir; dinin hüküm içeren birçok emri Medine'de inmiş ve dinin tamamlanması 23 yıllık bir zaman zarfında olmuştu. Bu sebeple dinin hükümlerinin birçoğu Necâşi'ye ve sahabelere ulaşmamıştı. Necâşi, kendisine ulaşan tevhidle mesul tutulmuş, onunla da amel etmişti.

Hülasa; Müslüman olan Necâşi'nin kim olduğu, ne zaman iman ettiği, kavminin de iman edip etmediği gibi birçok hususta ihtilaf mevcuttur. Bunları burada tek tek zikretmek bayağı bir zamanımızı alacaktır. İhtilaflarla dolu bir kıssa üzerinden, beşeri bir sistemde teşri makamında bulunmak gibi önemli bir hususta hüküm inşa etmek doğru değildir.

Bu yola başvuran kimselerin öne sürdükleri delillerden biri de Hz. Peygamber (a.s)'ın Hılful-Fudul cemiyetinde yer alma hususudur. Bu hususla ilgili diyeceğiniz bir şey var mı?

Hılful-Fudul Cemiyeti, insani değerlerin muhafaza edilmesine yönelik kurulan bir cemiyettir. Bu cemiyet; herhangi bir zulme ve haksızlığa maruz kalmış kimselerin hakkını savunma ve gasbedilmiş haklarını geri almaya yönelik bir faaliyet yürütmekteydi. Bu ise İslamın tasvip ve teşvik ettiği bir husustur.

"Size ne oluyor da, Allah yolunda ve "Ey Rabbimiz! Bizleri halkı zalim olan şu memlekettten çıkar, katından bize bir dost ver, bize katından bir yardımcı ver" diye yalvarıp duran zayıf ve zavallı erkekler, kadınlar ve çocukların uğrunda savaşa çıkmıyorsunuz?" (Nisa/75)

¹ "Allah Rasûlü'nün Medine'ye hicretinin 7. senesi Rebiülevvel ayında Allah Rasûlü Necâşi'ye İslâm'a davet mektubu yazdı ve onu Amr b. Umeyye ed-Damrî ile gönderdi. Mektup kendisine okununca Necâşi müslüman oldu ve: "Yemin olsun O'na gitmeye gücüm olsa mutlaka giderdim" dedi." (İbn Sa'd, Tabakât'ta (8/98, 99) zayıf bir râvî olan Vâkidî'den rivayet etmiştir.) [Bkz. İbn Kayyim el-Cevziyye, Za'du'l-Mead, İklim Yayınları: 3/46]

² Buharî; Nesai; İ. Ahmed; Ebu Davud

"...İyilik ve takva (Allah'a karşı gelmekten sakınma) üzere yardımlaşın. Ama günah ve düşmanlık üzere yardımlaşmayın. Allah 'a karşı gelmekten sakının. Çünkü Allah'ın cezası çok şiddetlidir." (Maide/2)

İbn Esir, Hilfu'l-Fudul cemiyetinin kuruluşu ile ilgili el-Bidaye ve'n-Nihaye adlı eserinde şunları zikretmiştir.

"Hilfu'l-Fudul cemiyeti, bisetten yirmi sene önce zilkade ayında, yani Ficar savaşından dört ay sonra Abdullah b. Cud'an'ın evinde kurulmuştur. Ficar savaşı da, o senenin şaban ayında yapılmıştır.

Hilfu'l-Fudul, Araplar arasında kurulan en kıymetli ve en onurlu bir ittifaktır. Bu ittifakı kurmak isteyen ve bu konuda konuşup halkı böyle bir ittifaka katılmaya çağıran ilk şahıs, Abdülmuttalib oğlu Zübeyr olmuştur. Sebep şuydu: Zebid şehrinde bir adam, Mekke'ye mal getirmiş. As b. Vail, adamın malını satın almış ama hakkını vermemiş. Adam, ona karşı kendisine yardım etmeleri için Abdu'd-Dar, Mahzum, Cümah, Selim ve Adiyy b. Ka'b kabilelerine başvurmuş. Ama bunlardan hiçbiri, As b. Vail'e karşı ona yardıma yanaşmamış, üstelik yanlarından kovmuşlardı. Adamcağız işin kötüleştiğini anlayınca, sabahleyin gün doğarken Ebu Kubeys dağının tepesine çıkarak, Ka'be'nin çevresindeki meclislerinde oturmakta olan Kureyşlilere yüksek sesle şöyle bağırdı:

"Ey Fihri ailesi! Yurdundan ve aşiretinden uzakta kalan, Mekke'de malı elinden alınan mazlum bir adama yardım edin, üzerinde yolların tozu duruyor. İhrama girmiş, umre yapmak istemiş, ama umresini tamamılamamış. Ey Hatim'le hacir-i esved arasında duran adamlar! Bilesiniz Mescid-i Haram, onur ve mürüvveti tam olan kimselerindir. Hainlik ve günahkârlık elbisesini giyenlerin değildir."

Zebidli adamın bu hitabı üzerine Abdülmuttalib oğlu Zübeyr, ayağa kalktı ve:

"Bu adamı, kendi haline bırakamayız." dedi.

Haşim, Zühre ve Teym b. Mürre, Abdulah b. Cüd'an'ın evinde toplandılar. Abdullah, onlara yemek verdi. Haram aylardan zilkade ayında sözleşip Hilfu'l-Fudul cemiyetini kurdular. Yemin ederek dediler ki: "Deniz, bir yün parçasını ıslattığı, Sebir ve Hira dağları yerlerinde durduğu müddetçe zalime karşı mazlumin

yanında yer alıp tek bir el gibi hareket edecek ve hakkını alıp kendisine vereceğiz. Yaşantımızda da birbirimize destek verip teselli edeceğiz."

Kureyşliler, bu ittifaka, "Hilfu'l-Fudul" adını vererek, ittifakı yapanlar için; "Bunlar faziletli bir işe girdiler" dediler. Sonra da As b. Vail'e gittiler. Zebidli adamın malını, onun elinden alıp sahibine verdiler. Abdülmuttalib oğlu Zübeyr bu iş için şöyle demişti:

"Hepimiz aynı diyarın sakinleri isek te onlara karşı bir pakt kurmaya yemin ettim. Kurduğumuz bu pakta da Hilfu'l-Fudul adını verdik. Bu pakt sayesinde yabancı ve garip kimseler, yerlilere karşı korunacaktır. Ka'be'nin çevresindeki halk ta bizim zulme karşı olduğumuzu ve her türlü kötülüğe engel olacağımızı bilsinler."

Zübeyr, bir başka şiirinde de şöyle demiştir: "Faziletli kimseler, Mekke içinde tek bir zalim barındırmamak üzere akidleşip yeminleştiler. Bu iş üzerinde sözleşip kesin güvence verdiler. Buna göre yerli de, yabancı da, haksızlığa karşı korunacaktır."

...

Beyhakî de geçen bir rivayete göre ise Hz. Peygamber (a.s) bu hususta şöyle buyurmuştur:

"Mutayyeb (iyi ve temiz kimse)lerinki dışında Kureyşlilerin hiçbir ittifakına girmedim. Bana kızıl tüylü koyunlar verilse bile, o ittifakı bozmak istemezdim."

Zikrettiğimiz bu rivayetler konunun anlaşılması için yeterlidir sanırım.

Bu delillere binaen; insani değerlerin muhafaza edilmesi için şer'i ölçüler içerisinde gayr-i İslami birey ve oluşumlarla meşru oluşumlar kurulabilir, bu hususta yardımlaşma ve dayanışma içerisinde bulunulabilir. Bunun dışında bu delilleri öne sürerek, günümüz beşeri sistemlerinde teşri makamında bulunmak doğru değildir.

Hiz. Yusuf vb. delilleri esas alarak bu yola çıkan bazı hareketlerin hüsrana sonuçlandığını gördük. Bunlardan çıkaracağımız dersler nelerdir?

Evet! Sizin de belirttiğiniz üzere bir kısım İslami hareket bu yola başvurmuş, akabinde de kötü bir akıbetle baş başa kalmıştır. Cezayir'de FIS (İslami Selamet Cephesi), Bangladeş'te Cemaat-i İslami, Mısır'da İhvanî'l-Müslimin (Müslüman Kardeşler) ve Türkiye'de Milli Görüş Hareketi bunlardan bazılarıdır. Bunların bir kısmı tarih sayfasından tamamıyla silinirken, bir kısmı yoğun baskılara maruz kalmış ve art arda aldığı darbeler sonrası

³ İbn Kesîr, El Bıdaye Ve'n-Nihaye, Çağrı Yayınları: 2/453-456.

neredeyse bitmek üzere kalmıştır. Diğer bir kısmı ise, ilk çıkış gayesinden uzak bir vaziyette faaliyet yürütmeye çalışmaktadır.

Hakikatte; birçok kişi tarafından birçok defa denenmiş olan bir şeyi yeniden denemeye kalkışmak, akıllı kimselerin davranışı değildir. Ama neden hala bu şekilde tarih tekerrür ediliyor diye sorarsanız, kanaatimce bunun birçok sebebi vardır. Bunlardan bir kaçını zikredersek;

a) Bu yola başvuran siyasi oluşumlar/hareketlerin bir kısmı, hedeflerine kısa bir sürede varmak isterler. Dünyevi sebepler noktasında da bu yol hedeflerine varmak için daha kısa bir yol olarak gözükmektedir. Yıllarca çileli bir yolla hedefe varmaya çalışmaktansa, kısa bir sürede iktidarda olunabilir düşüncesiyle bu yola başvurmaktadırlar.

b) Üzerinde işkence, zindan, muhacerat, şehadet vb. ağır imtihanların bulunduğu bir yolda yürümektese, daha rahat olan demokrasi yolunun yolcusu olmak, nefse daha cazibeli gelmektedir. Sonuçta meşakkatli fiiller insan nefsinin hoşuna gitmemektedir.

“Cihad, hoşunuza gitmediği hâlde, size farz kılındı. Olur ki, bir şey sizin için hayırlı iken, siz onu hoş görmezsiniz. Yine olur ki, bir şey sizin için kötü iken, siz onu seversiniz. Allah bilir, siz bilmezsiniz.” (Bakara Süresi: 16)

c) Asrın baskısı... İslami mücadeleyi asrın şartlarına uydurmadaki yanlışlık... Elbette İslami mücadele yürütülürken asrın şartları göz önünde bulundurulmalıdır. Ancak asrın şartları bizi, inancımızı tehlikeye sokabilecek davranışlara itmemelidir.

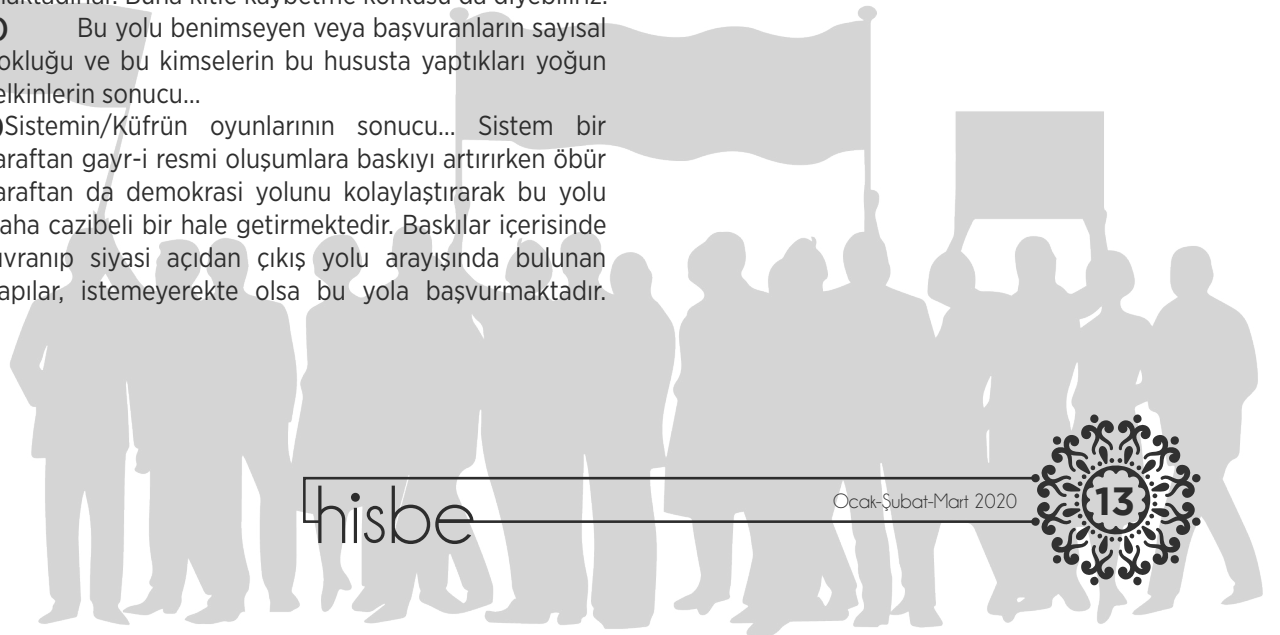
d) Tabanın baskısı... Hareketlerin bir kısmı, tabanlarının bu yöndeki baskılarına boyun eğerek bu yola başvurmaktaadırlar. Buna kitle kaybetme korkusu da diyebiliriz.

e) Bu yolu benimseyen veya başvuranların sayısal çokluğu ve bu kimselerin bu hususta yaptıkları yoğun telkinlerin sonucu...

f) Sistemin/Küfrün oyunlarının sonucu... Sistem bir taraftan gayr-i resmi oluşumlara baskıyı artırırken öbür taraftan da demokrasi yolunu kolaylaştırarak bu yolu daha cazibeli bir hale getirmektedir. Baskılar içerisinde kıvranıp siyasi açıdan çıkış yolu arayışında bulunan yapılar, istemeyerekte olsa bu yola başvurmaktaadırlar.

Bunları daha da ziyadeleştirebiliriz.

Burada şunu da belirtmekte fayda vardır. Şöyle ki; despot yönetimlerle idare edilen ülkelere nazaran demokrasi ile yönetilen ülkelerde mücadele yürütmek daha kolay, daha faydalı ve daha verimli olabiliyor. Bu sebeple demokratik ülkelerde faaliyet yürüten İslami hareketlerin, demokrasinin sağladığı kolaylıklardan (özgürlükler vb.) azami derece de istifade etmesi gerekir. Şer'i ölçüler içerisinde kalmak kaydıyla bütün imkânları davası lehine çevirmelidir. Ancak ısrarla belirtiyoruz ki; şer'i ölçüler içerisinde kalmak kaydıyla... Buda ancak, sağlam bir akide ve nebevi bir menhac ile mümkün olur.

ÇOCUK EĞİTİMİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR 6

ÇOCUKLARIN GİYİM KUŞAMINA ÖNEM VERMEK

Giyim kuşamın çocukların kişiliklerinin oluşumunda önemli bir yeri vardır. Dolayısıyla da bizler, dinin bu konuda koyduğu açık ölçülere uyarak aşırıya kaçmadan, kusur da etmeden bu meseleye gereken önemi vermeliyiz.

Nitekim Selef-i Sâlihîn de bu konuya özen göstermiş, onu göz ardı etmemişlerdir.

Giyim Kuşamın Çocukların Kişilik Oluşumundaki Önemi:

1- İmam Malik şöyle anlatıyor:

"Anneme: 'Gidip ilim öğreneceğim.' dedim. O da bana: 'Öyleyse gel, ilim elbisesi giy.' dedi. Sonra bana kolu ve paçaları kısa elbiseler giydirdi, başıma fes örttü ve üzerine de sarık doladı. Sonra da bana: 'Şimdi gidip ilim öğrenebilirsin.' dedi. Bana hep: 'Rab'ye git ve ilminden önce onun edebini öğren.' derdi."

2- Muhammed b. Avf'tan şöyle rivayet edilmiştir:

"Ben, küçükken kilisede top oynuyordum. Derken top kaçtı ve Muâfâ b. İmrân el-Hımsî'nin yakınına düştü. Topu almak için yanına gittim. Bana: 'Sen kimin oğlusun?' diye sordu. Ben de: 'İbn Avf b. Süfyan'ın oğluyum.' diye karşılık verdim. Bunun üzerine bana şöyle dedi: 'Senin baban bizim arkadaşlarımızdandı. O, ilim öğrenen ve hadis yazan biriydi. Senin gibi birisine yakışan da babasının izinden gitmektir."

Bunun üzerine annemin yanına gittim ve olanları anlattım. O da bana: "Doğru söylemiş. O, babanın arkadaşıdır." dedi. Bana bir gömlek ve peştemal giydirdi. Sonra ben de elimde mürekkep hokkası ve kağıtla Muâfâ'nın yanına (ilim öğrenmeye) gittim."

ÇOCUĞUN TEPKİLERİNİ KONTROL ALTINA ALMAK

Çocuklar hayatlarının ilk dönemlerinde gerek ciddi gerekse de basit olaylara karşı aynı derecede tepki gösterirler.

Dikkat edilmesi gereken bu meselelerin en önemlileri şunlardır:

1- Korku: Birçok anne ve babanın yaptığı yaygın hatalardan biri, çocukları karanlıkla ya da hırsızla korkutmaktır. Hâlbuki bu yanlıştır. Çocukların bu şekilde

korkutulmamaları gerekir. Çünkü bu, psikolojik rahatsızlık, altını ıslatma, pısrıklık ve içine kapanıklık gibi pek çok rahatsızlığa neden olur. Aksine bize düşen, çocukların bizim yanımızda kendilerini güven içinde hissetmelerini ve sadece Allah'tan korkmalarını sağlamaktır.

2- Öfke: Bazen çocuklar anne ve babalarına kızarlar. Yemek yememeleri, bunun göstergelerinden biridir. Çocukların kınanması ve eleştirilmesi, öfkelenmelerine yol açan nedenlerdendir. Ancak bu durum, ana babaya isyan olarak değerlendirilemez. Zira onlar, iyi ile kötüyü ayırt edecek yaşta değillerdir.

Dolayısıyla da oğlunuz ya da kızınız öfkelenmediği zaman, onu biraz kendi hâline bırakın ve ona karşılık vermeyin. Ayrıca çocuğun kızması, size her istediğini yaptırdığı bir koz hâline gelmesin. Çünkü bu, en büyük yanlıştır. Aksine sakinleştikten sonra çocuğa basit bir üslupla yaptığı yanlış anlatılmalıdır.

Yine çocuklara, bizim kızdığımız zaman Allah'ın emirlerinden biri çiğnendiği için kızdığımızı hissettirmeliyiz. Mesela bir kötülük gördüğümüzde -ne elimizle ne de dilimizle onu düzeltmemiz mümkün değilse- yüzümüzün değişmesi gibi.

Bu konu hakkında pratik bir örnek:

Abdulaziz b. Mervân, oğlu Ömer'i eğitim almak üzere Medine'ye gönderdi. Sâlih b. Keysân'a da ona göz kulak olsun diye bir mektup yazdı. Salih, çocuğun namaz kılması ile ilgileniyordu. Bir gün çocuk, namaza geç geldi. Salih de ona: "Niye geç kaldın?" diye sordu. O da: "Bakıcım saçlarımı tarıyordu." cevabını verdi. Bunun üzerine Salih: "Demek saçını taratmayı namaza tercih ediyorsun?" dedi. Sonra da bir mektup yazarak bu konuyu babası Abdulaziz'e bildirdi. Abdulaziz de ona bir elçi gönderdi. Elçi, onunla konuşur konuşmaz Salih, derhal çocuğun saçını tıraş etti."

3- Kıskançlık: Kıskançlık, yaratılıştan gelen bir özelliktir. Çocuğun, babasının, küçük kardeşini daha çok sevdiğini söylemesi vb. kıskançlık tabloları meşhurdur.

Bu durumda ebeveynler, bütün çocukların hakkını vermek ve birini diğerine üstün tutmamak suretiyle bu konuya azamî özen göstermelidirler ki kardeşler arasında kin ve haset baş göstermesin.

Sâlim b. Mâdî'nin 'Otuz Adımda Çocuk Eğitimi'

¹ Selef-i Sâlihîn: Peygamber sallallahu aleyhi ve sel-lem'in "en hayırlı nesiller" diyerek övgüde bulunduğu başta sahabe, tabiin ve tebe-i tabiinden oluşan -ki müctehid imamlar da bunlara dâhildir- İslâm'ın ilk dönem sâlih nesilleri. Allah hepsinden razı olsun. (Bkz. Buhârî, Fedailü's-sahabe, 1; Müslim, Fedailü's-sahabe, 212, 213)

² Sâlihü'l-Ümme, Seyyid el-Affânî, 7/70.

³ Siyeru Âlâmi'n-Nubela, 12/615.

⁴ Siyeru 'Âlâmi'n-Nubela, 5/116.

İslam'ın yeryüzüne yayılmasında her sahabenin payı vardır. Bu sahabelerden biri de Abdullah b. Cahş'dır. (ra)

Abdullah b. Cahş; uzun boylu, yakışıklı, kuvvetli, açlığa ve susuzluğa dayanıklı biriydi. Muhtemeldir ki Cahş ile nitelenmesinin sebebi babasına takılan lakaptan dolayıdır. Cahş sığa demektir. Eski Arap toplumlarında güç, sabır gibi özelliklerinden dolayı hayvan isimleri ile nitelenmek görülen bir âdetti.

Babasının adı Bürre idi. Bürre, Abdülmuttalib'in kızı Umeyme ile evliydi. Umeyme ile Rasulullah'ın (sav) babası Abdullah öz kardeşlerdi. Abdullah, Rasulullah'ın (sav) hala oğlu olmasından dolayı akrabalık bağı gerçekleşmiştir. Ayrıca kardeşi Zeynep'in (r.anha) eşi Ubeydullah dinden döndükten sonra Rasullullah (sav), Zeynep ile evlenmiştir. Hz. Zeynep artık müminlerin annesi olmuştur.

Abdullah'ın babası Bürre'nin, Umeyme'den Abdullah, Abd, Ubeydullah adında üç oğlu, Zeynep, Hamne, Ümmü Habib adında üç kızı oldu.

Abdullah daha genç yaşlarındayken Mekke'de bir haber, dedikodu, fısıltı yayılmaya başladı. Toplum içinde dolaşan bu haberler bazı kesimleri rahatsız etmiş bazı kesimlerin de aydınlanmasına vesile olmuştur. Bu haber örf ve adetlere, kültüre, putlara, paraya kulluktan Allah'a (cc) kulluğa davet ediyordu. Bu davet yaşadığımız hayatın her anını Allah'ın (cc) istediği nizama göre şekillendirmeye çağırıyordu. Bu davete uyanlar yaşadıkları hayatı ve inandığı dini

özetleyerek haykırıyordu. La İlahe İllallah!

Mekke'nin gündemi artık bu dinin emirlerini konuşmak oluyordu. Mekke'nin Aristokratları ve Bürokratları meclislerinde toplanıp statükonun korunması için politikalar geliştirmeye çalışmışlardır. Yıllarca güvendikleri, bir tane bile kötü söz edemedikleri Adam'a (sav) şimdi iftiralar diziıyorlar, karalama propaganda-ları yapıyorlar, töhmet altında bırakıyorlar. Bunları yaparken de şairlerini (medya gücünü) kullanıyorlardı.

Mekke'nin kaypak zemin üzerinde oturtulan düzenini ve inançlarını sorgulayan müminler, müşrikler tarafından hedef tahtasına oturtuluyordu. Başlarda bu dine kimsenin itibar etmeyeceğini düşünen Mekke Müşrikleri daha sonraları ise hakikati kendi gözleriyle görmüşlerdir.

Abdullah b. Cahş, İslam davetinin ilk yıllarında Müslüman olmuştur. Abdullah Müslüman olduğu vakit Müslümanlar, Erkamı'nın evindeki faaliyetlere başlamamışlardı. Abdullah iman ettiği zaman henüz genç biriydi. O İslam inancını benimsemiş ve gerektirdikleri ile amel etmiştir. Bu dinin yayılması için gayret sarf etmiş, hicret etmiş, maddi imkanlarını kullanmış ve savaşmış.

Statükonun muhafızları artık süvari olmuşlardı. İman eden her mümini tespit edip işkenceleriyle dinin-den döndürmek istiyorlardı. Bu din kafanın içinde salt inanç olmadığını Mekke Müşrikleri çok iyi biliyorlardı. Bu dinin yayılmasıyla düzenlerinin ve güçlerinin sarsılacağından emindiler. Önlem almak için de her batıl düşün-cenin ve inancın başvuracağı şeye başvurdular. İşkence ve Ölüm.

Müminler kendilerine uygulanan işkencelere, pasifize edilmelere, boykotlara karşı göğüs germişler, tek saf olmuşlar ve sabretmişlerdir.

İşkenceler, ölümler dayanılmaz bir hâl almıştı. Mekke'nin Müşrikleri bu daveti engellemek için kendi vatanlarında sıkıyönetim ilan edince Rasulullah (sav) ilk hicret emrini verdi. Bu hicret Habeşistan'aydı. Bu ilk kafilende rivayetlere göre seksen üç kişi bulunuyordu. Abdullah da bu kafilenin içinde olanlarından biriydi.

Habeşistan'a varan müminleri, müşrikler orada da serbest bırakmamışlardı. Mekke Bürokratları Habeşistan kralı Necaşi ile mülteci konumunda olan müminlerin iadesi konusunda diplomasi yapmak istemişler-di. Mekke Bürokratlar, Necaşi'nin gözünü boyamaya ve manipüle etmeye çalışıyorlardı. Bu çabaları boşa çıkmış ve Necaşi hiçbir mümini iade etmemiştir.

Müminler Habeşistan'dayken bir söylenti kulaklarına geldi ve bu söylentinin doğruluğunu umarak Mekke'ye gitme kararı aldılar. Bu söylenti Mekke'nin İslam'ı kabul ettiğiydi. Müminlerden otuz üç kişi Mekke'ye döndü. Elli kişi ise Habeşistan'da kaldı. Abdullah da Mekke'ye dönenler arasındaydı.

Mekke'ye dönen müminlerin söylentinin doğru olmadığına şahitlik ettiler. Bu onları üzmüştü ama Rasu-lullah'ı (sav) görmek onları sevindirmeye yetmişti.

Mekke Müşriklerinin yıldırma ve baskı politikaları hâlâ devam ediyordu. Bu işkencelerden müminlerin kurtulması için Allah'a (cc) dua eden, üzülen ve gayret sarf eden Rasulullah (sav) birinci ve ikinci Akabe biatler-ini yapmıştı. Müminleri koruyacağına dair söz veren Medine halkı kendi topraklarına Rasulullah'ı (sav) ve müminleri davet ettiler. Bu davete icabet eden Rasulullah (sav) müminlere milat olacak o emri verdi. Medine'ye Hicret Edin!

Müminler, Mekke'de oluşan iman biliciyle Rasulullah'ın (sav) emrine tereddütsüz itaat ettiler. Allah (cc) onlardan razı olsun. Abdullah da hicret emrine itaat edip ailesini ve akrabalarını (Cahşoğullarını) toplayarak Medine'ye doğru yol aldı. Medine'ye vardıklarında Rasulullah (sav); Abdullah'ı, Asım b. Sabit (ra) ile kardeş yapmıştı.

Abdullah'ın evi, Cahşoğullarının muhitinde bulunan en güzel evdi. Abdullah Medine'ye hicret edince evi boş kaldı. Bunu fırsat bilen Ebu Sûfyan, bu evi üzerine geçirip sattı. Bu haberi duyan Abdullah üzüntüsünü Rasu-lullah'a (sav) açmıştır. Rasulullah (sav) ona şöyle cevap vermiştir: "Abdullah! Allah'ın sana cennette ondan daha hayırlı bir ev vermesine razı olmaz mısın?" Abdullah: "Tabi ki razı olurum ya Rasulullah" dedi. Rasulullah (sav) da: "O halde cennetteki ev senindir" buyurdu.

Bizler sevdiklerimizden vazgeçmeyiz. Mesela; evimiz, işimiz, arabamız, telefonumuz... Bizler sevdiklerimize tutku ile bağlıyızdır.

Dinimizi ikinci kategoriye atacak kadar sevdiklerimiz vardır!

Allah'ın (cc) emrini unutturacak kadar sevdiklerimiz vardır!

İman-küfür, helal-haram ayrımı yapamayacak kadar sevdiklerimiz vardır!

Hicret edemeyecek kadar sevdiklerimiz vardır!

İlim öğrenemeyecek kadar sevdiklerimiz vardır! Talha SONSÖZ

Mademki o kadar çok sevdiklerimiz var, ayrılamıyoruz onlardan, onlarsız hayatın anlamı olmuyor, onlar olmadan kendimizi bir hiç olarak görüyorsak o zaman biraz yüzümüz varsa Allah'ın (cc) cennetine talip olmaktan vazgeçelim. Ahirette de sevdiklerimiz bize yardımcı olur zaten! "Kişi, sevdiği ile beraberdir" buyuruyordu Rasullullah (sav) öyle değil mi?

Bir gün Rasullullah (sav) bilgi almak amacıyla Mekke Müşrikleri üzerine bir müfreze göndermeye karar verdi. Bu müfrezinin başına da Abdullah b. Cahş'ı emir tayin etti. Abdullah daha gençti ve açlığa, susuzluğa dayanıklı biriydi. Bu müfrezenin hepsi muhacirlerden oluşuyordu ve sekiz kişiydiler. Aralarında Sad b. Ebi Vakkas, Utbe b. Gazvan ve Ebu Huzeyfe b. Utbe gibi sahabenin önde gelenleri de vardı.

Rasullullah (sav), Abdullah'ı yanına çağırıp birkaç talimat ve bir de mektup verdi. Bu mektubu iki gece yol aldıktan sonra açması talimatını verdi. Abdullah söylenenleri emir bilip yola koyulmaya başladı.

Abdullah iki gece yol aldıktan sonra mektubu açtı. İçinde şunlar yazıyordu: "Bu mektubumu okuduğunda Mekke ile Taif arasındaki Nahle Vadisi'ne ininceye kadar yürü. Orada Kureyslileri ve Kureys kervanını gözetle. Bize onlar hakkında bilgi getir. Arkadaşlarından hiçbirini seninle birlikte gitmeye zorlama!" Abdullah mektubu okuduktan sonra "İşittim ve itaat ettim" diyerek arkadaşlarına yöneldi "Arkadaşlar! Rasullullah benden Nahle'ye gitmemi, orada Kureys'i gözleyip hakkında bilgi toplamamı istedi. Bu konuda sizi zorlamamı yasakladı. İcinizden şehid olmayı isteyenler benimle gelsin, şehid olmak istemeyenler geri dönsün. Ben Rasulu Ekrem'in emrine uyarak yola devam ediyorum" dedi. Arkadaşları da onunla birlikte yola devam etti ve hiçbiri geri dönmedi.

Biz de Abdullah'ın yaptığı gibi yapabilir miyiz acaba? Elimize bir 40 hadis kitabı alıp her hadis sonunda "işittim ve itaat" ettim diyebilir miyiz? Doğrusunu üzülen söylemek gerekirse benim kaygılarım var. Öncelikle elimize bir 40 hadis kitabı almaktan aciz hale gelmiş durumdayız. Gerçekleri duymaya cüret edemezken nasıl "işittim" diyebiliriz. "İşittim" diyemeyen biz, nasıl "itaat ettim" diyeceğiz?

Abdullah'ın arkadaşlarını zorlamaması Rasullullah'ın (sav) bizzat emriydi. Yoksa Rasullullah'ın (sav) emrine itaat "iman" göstergesidir; yalanlamak, inkâr etmek, bu çağa uymaz demek, evirip çevirmek de "nifak" göstergesidir.

Abdullah ve arkadaşları Nahle'ye vardılar ve burada konakladılar. Bu esnada Kureys'e ait bir kervan da oradan geçmekteydi. Müslümanlar saldırıp saldırmama konusunda istişarede bulunup ihtilafa düştüler. Sebebi de haram aylardan olan Recep ayının sonu olmasıydı. Haram aylarda savaş olmazdı. Abdullah ve arkadaşları "bu gece saldırı mazsak Harem bölgesine girerek elimizden kurtulacaklar. Onları öldürürsek o zaman da haram ayı ihlal etmiş olacağız" dediler ve sonunda saldırma kararı aldılar. Kervana eşlik edenleri öldürdüler, kervan mallarına ganimet olarak el koydular ve iki esir aldılar.

Ganimet ve esirlerle Mekke'ye dönen Abdullah ve arkadaşları ellerindekileri Rasullullah'a (sav) arz ettiler. Rasullullah'ın tepkisi ise sert oldu. Rasullullah (sav): "Ben size haram ayda çarpışmayı emretmemiştim" buyurarak ganimeti ve esirleri bir kenara koydu. Bir hüküm ininceye kadar da taksimatını yapmadı.

Abdullah ve arkadaşları Rasullullah'ın (sav) bu tepkisi üzerine neye uğradıklarını şaşırıyorlardı, üzüldüler ve mahvolacaklarını düşündüler. Mekke Müşriklerinin eline koz geçmişti artık ve her yerde "Muhammed ve ashabi haram ayı çiğnediler. Haram ayda kan döktüler, insanları esir edip mallarını aldılar" diyorlardı. Sahabeler de yapmış oldukları bu hareketi tasvip etmemişlerdi. Abdullah ve arkadaşları çok üzgündüler, yeryüzü onlara dar geliyordu, göğüsleri daralıyordu.

Abdullah ve arkadaşları kaygılı olarak beklerken bir ayet nüzul oldu: "Sana haram ayı, onda savaşmayı soruyorlar. De ki: Onda savaşmak büyük günahdır. Allah'ın yolundan menetmek ve O'nu inkâr etmek, Mescid-i Harâm'dan (insanları) engellemek, halkını oradan çıkarıp sürmek ise Allah katında daha büyük günahdır. Fitne de öldürmekten daha ağırdır. Güçleri yeterse sizi dininizden çevirinceye kadar durmadan sizinle savaşsınlar. İcinizden kim dininden döner de kâfir olarak ölürse, dünyada ve âhirette amelleri boşa gidenler işte bunlardır. Cehennemnin dostları da bunlardır ve orada onlar devamlı kalıcıdır." (Bakara 217)

Bu ayet nüzulünden sonra Abdullah ve arkadaşları ferahlık hissettiler ve mutlu oldular. Rasullullah (sav) da ganimeti alıp taksim etti, esirlerden biri Müslüman oldu diğerini ise fidye karşılığı serbest bıraktı.

Hükmü belli olmayan bir meselede Abdullah ve arkadaşlarının duyduğu sıkıntıyı iman göstergesi olarak kabul edeceksek hükmü açık olan ve açıklamaya ihtiyaç duyulmayan meselelere karşı gelen insanlara ne diyeceğiz?

Daha sonraları Bedir Savaşı yaşanmıştır. Bu savaşa da Abdullah katılmıştır. Abdullah bu savaşta kahraman-

liklar göstermiş ve Allah'ın (cc) adının en yüce olması için kafirlerle cihad etmiştir. O şehadete ermek, cennetteki evine kavuşmayı istiyordu ama kaderi daha beklemesi gerektiğini söylüyordu.

Çok zaman geçmeden Mekke Müşrikleri öçlerini almak istemişler. Rasulullah'ı (sav) ve ashabını yenilgiye düşürmek, yok etmek istemişlerdi. Onların bu hırsları gözlerini kör etmişti. Artık zaman savaş zamanıydı. Müslümanlar ve kafirler arasında Uhud Savaşı meydana gelmişti. Abdullah da bu savaşa katılanlar arasındaydı.

Abdullah bu savaşta da hazır bulunmuş ve gayretini elden bırakmamıştır. Artık şehadet zamanı gelmişti onun için.

Bu savaşta Abdullah ile Sad b. Ebî Vakkas arasında bir konuşma geçmiştir. Bu konuşma şehadet tutkusuyla kasıp kavrulan, cihad ateşiyle yanan bir mesel haline gelmiştir. Aralarında geçen konuşmayı Sad b. Ebî Vakkas şöyle anlatır: *"Uhud Savaşı'nın başlamasından hemen önce Abdullah yanıma gelerek bana şöyle dedi: Gel, bir köşeye gidelim de Allah'a dua edelim. Sen benim duama 'âmin' de, ben de senin duana 'âmin' diyeyim. Ben 'Olur' deyince bir kayanın ardına gittik. Sonra ben dua etmeye başladım: 'Allah'ım! Savaş sırasında karşıma güçlü kuvvetli bir düşman çıkar. Ben onu öldüreyim ve üzerindeki kıymetli eşyaları ganimet olarak alayım.' Ben duamı bitirince Abdullah 'âmin' dedi ve kendi duasına başladı: 'Ya Rabbi! Savaş meydanında karşıma güçlü, kuvvetli bir düşman çıkar. Ben onunla çarpışayım. O beni öldürsün. Burnumu ve kulaklarımı kessin. Yarın Senin huzuruna çıktığımda, Sen bana: 'Ey kulum, burnun ve kulakların nerede, burnun ve kulakların neden kesildi?' dediğinde, ben 'Senin ve Rasulünün rızası için kesildi.' diyeyim. Abdullah'ın duası bittiğinde, söz verdiğim için 'âmin' demek zorunda kaldım."*

Abdullah daha sonra cihad meydanında son gayretiyle savaştıktan sonra şehid oluyor. Cesedini, gözlerini kin ve nefret bürümüş olan kafirler parçalamaya başladılar. Kulaklarını ve burnunu kestiler. Ardından da bir ağacın üzerine astılar.

Onun bu son halini gören sahabeler ve Rasulullah (sav) çok üzüldüler. Rasulullah (sav), Abdullah'ı kader arkadaşı da olan amcası Hz. Hamza'yla (ra) aynı kabre defnetti. Abdullah artık çok özlediği cennetteki evine kavuşmuştu. Geri kalanlar ise ona gıpta ediyordu. O söz verdiği her şeyi yerine getirdi, dini için hiçbir şeyden geri durmadı. Hep ön saflardaydı. Allah (cc) da ödül olarak ona şehadeti nasip etmiştir. Mekânı cennet olsun. Allah (cc) ondan razı olsun.

Abdullah bu duayı yaptığında 40 yaşlarındaydı. Günümüzdeki hangi 40 yaşındaki biri bu duayı yapmaya cüret edebilir ki?

Hayatımdan nasıl daha fazla haz alabilirim diye düşünen,
Bir araba veya ev almak için ömrü boyunca çalışan,
Sevdiği kıza kavuşamadığı için kendini parçalayan,
Lüks ve konfor düşkünlüğü için mesailere kalan,

Emekli olup ikinci baharını yaşama hayalleri kuran bizler Abdullah b. Cahş gibi bir dua edebilir miyiz? Kulaklarımızı sağır edebilecek bir "hayır" duyar gibiyiz. O zaman Allah'ın (cc) cennetini istemeye insanın yüzü olmalı diye düşünüyorum. Allah (cc) bize sabır ve sebat versin. Allah (cc), Abdullah b. Cahş'dan razı olsun. Amin

¹ Kaynaklar;

Şakir, Mahmud, Gökteki Yıldızlar

Kandehlevi, Yusuf, Hayatu's Sahabe

El-Bâşâ, Abdurrahman Refet, Sahabe Hayatından Tablolar

Çakan, İsmail Lütfi, TDV İslam Ansiklopedisi, Abdullah b. Cahş maddesi

Binici, Mutlu, Hz. Abdullah b. Cahş, siyerinebi.com/ Erişim Tarihi: 13/01/2020

BİTKİLERLE KONUŞAN İLİM ADAMI : DİNAVERİ

Mervan ERDEM

Dinaveri, 820 yılında günümüzde İran sınırları içinde kalan Dinaver bölgesinin Kirmanşah şehrinde dünyaya geldi.

İslam ilim tarihinin ilk asırlarında yaşayan Dinaveri; özellikle Botanik alanda yapmış olduğu çalışmalarla, kendisinden “Bitkilerle konuşan ilim adamı” olarak söz ettirmiştir.

9. Yüzyılın botanik bilimcisi Dinaveri; Astronomi, Metalürji, Filoloji, Coğrafya, Matematik ve Tarih alanlarında da çalıştı. Bu alanlarda yaptığı çalışmalar, kendisinden sonraki ilim adamları tarafından sürekli güvenilir kaynak olarak görülmüştür.

Müslüman âlim ‘Kitab el-Nebat (Bitkiler Kitabı)’ adlı eserinde bilim tarihinde kendine geniş yer edindi. Türkçeye ‘Bitkiler Kitabı’ olarak çevrilen 8 ciltlik eser sayesinde botaniğin babası olarak anıldı. Botanik geleneklerinin ve bitki analizlerinin olduğu kitabı yüzyıllarca botanik alanında kabul edilen tek eser oldu. Alman bilim adamı Bruno Silberbeg eserin önemini şöyle anlatıyor; “Dinaveri’nin kitabı Müslüman ilminin sadece ikinci asrında, Greklerin seviyesine çıkmakla kalmaz, fakat onları çok daha geride bırakır.”

Bitkileri her yönüyle incelediği gibi, toprak üzerinde de durdu, ekim için olanları özellikle belirtti. Boya maddesi olarak kullanılacak bitkileri de belirleyerek botanik için çığır açtı. Arpa ve tahıl çeşitlerini belirtmesi, bal ve arılar, aromatik bitkiler hakkında da tespitlerini ortaya koyarak, bilim tarihine adını yazdırdı.

Ot, ağaç ve sebze arasındaki farkları bilimsel olarak ortaya koydu. Neredeyse akla gelebilecek bütün bitkilerin yapısını ve insan için faydalarını anlattı. Bitkinin bütün sürecini inceleyen Dinaveri, büyüme ve üretim döneminde bir bitkinin geçtiği tüm dönemleri tespit etti.

Harvard Üniversitesinden Profesör Mehrdad Izady; “Kürt ileri gelenleri içinde en mükemmeli, İslam toplumları içinde o güne dek ortaya çıkmış en büyük beyin.” diyerek Müslüman âlimi anlattı.

Bilimsel çalışmaları dışında ayrıca etnik gruplar üzerinde de çalıştı. Kürtlerin atalarını araştıran ilk bilim adamıydı. Bu konu üzerine yazdığı tüm çalışmalarını “Ensab el-Ekrad” yani “Kürtlerin Soy” adını verdiği eserinde bir araya getirdi.

Ayrıca astronomik gözlemler ve araştırmalar da yaptı. Bunların sonucunu “Kitabu’l Enva” adlı eserinde ortaya koydu. Başta Biruni olmak üzere kendinden sonra gelen astronomlar hazırladığı cetvellerden faydalandı. Kur’an’ı Kerim üzerine de çalışan Müslüman bilim insanı 13 ciltlik bir eser yazdı. Ne yazık ki bu tefsir günümüze

ulaşmadı. Döneminin diğer âlimleri:
"Kimse Kur'an'ı bu şekilde incelemedi."
dediler.

Botaniğin babası Müslüman bilim insanı Dinaveri,
895 yılında hayatını kaybetti.

Başlıca Eserleri Şunlardır:

- Ensab el-Ekrad (Kürdlerin Soyu)
- Kitab eş-Şir ve's-Şuara (Şiir ve Şairler Kitabı)
- Kitab el-Nebat (Bitkiler Kitabı)
- Kitab el-Hisab (Aritmetik Kitabı)
- Kitab'ul Enva (Hava Durumu Kitabı)
- Ahbar'ut-Tival (Genel Tarih)
- Kitab'ul Kusuf (Güneş Tutulmaları Kitabı)

¹ Bkz. Hisbe Dergisi Sayı 1

² Çeşitli internet sitelerinden ve makalelerden konuyla ilgili hazırlanan yazılı ve görsel materyallerde istifade edilerek hazırlanmıştır.

HEMOROID

Davut KORKMAZ

Makat (anüs) bölgesinde bulunan kan damarlarının genişlemesi, şişmesi ve ele gelmesi durumuna hemoroid denir. Hemoroid insanlar arasında basur ya da mayasıl olarak da bilinir.

Normalde doğan her canlıda kalın bağırsağın dışarı açılan en son kısmında damar ağları mevcuttur. Makat bölgesinde (anüs) ve kalın bağırsağın en son bölümünde bulunan ve hemoroidal damarlar denilen bu damar ağlarının vücudumuzda çok önemli görevleri vardır. Bu görevler;

- Normalde bu damar ağlarında biriken kan makatın tam kapanmasını sağlar. Böylelikle hemoroidal damarlar, kişi makatını sıkmadığı halde dışkılama kontrolünün sağlanmasına yardımcı olur.

- Yine aynı etkiyle bu damar ağı, dinlenme ve uyku halinde makatı (anüsü) tam kapatarak dışkının iç çamaşırını kirletmesine engel olur.

- Ayrıca bu damar ağı makatı çevreleyen kas kitlesinin (sfinkterin) üzerinde koruyucu bir yastık tabakası görevi görür. Dışkının makattan (anal kanaldan) geçmesi esnasında bu kasların direkt olarak dışkı ile teması hemoroidal damarlar sayesinde korunur. Böylelikle her dışkılamada bu kasların hasar görmesi engellenmiş olur.

Belirtileri

•Kanama. Büyük tuvaletten sonra ağrısız kanama en sık şikayettir. Dışkı (Gaita) üzerinde az miktarda açık kırmızı renkli kan görülür. Bazen tuvalette oturma süresi boyunca fışkırır tarzda kanama da görülebilir.

•Anüs ve çevresinde kaşıntı

•Makat bölgesinde ağrılı ya da ağrısız şişlikler (hastalığın derecesine göre değişir)

•Dışkı (Gaita) kaçırma

Nedenleri

•Uzun süre ayakta dik durulması

•Beslenme alışkanlıkları (lif içermeyen besinler tüketen insanlarda daha sık görülür)

•Kabızlık ya da ishal (en büyük sebep ıkınma)

•Yanlış tuvalet alışkanlıkları (fazla tuvalette oturmak)

•Uzun süre oturmak

•Kronik öksürme

•Anal kanalda ya da anüs etrafında yırtıkların oluşması

•Kolon ve rektum kanserleri

Risk Altındakiler

•Hamileler

•Bazı meslek grupları (şoför, pilot)

•Obezler

•Bazı sporcular (ata binmek, bisiklet sürmek, halter)

•Yaşlılar

•Kronik kabızlığı olanlar

•Kalın bağırsak kanseri olanlar

•Pelvik bölgede tümörü olanlar

•Alkol kullananlar

Çeşitleri ve Dereceleri

Hemoroid yerleşim yerine göre iç (internal) ve dış (external) olarak adlandırılır.

İç Hemoroid: Kalın bağırsağın son kısmı rektumdur. Dışkı geçici olarak burada depolanır. Rektumun son 1/3'lik kısmında meydana gelen şişliklere iç hemoroid adı verilir. Ağrısız kanama en belirgin belirtisidir. Hasta dışkılama sırasında eline bir şişkinliğin (meme) gelmesinden şikâyet eder. Dışarı sarkıp içeri girmeyen memeler ağrıya neden olur ve iltihaplanma riski yüksektir. İç hemoroidler 4 evreye göre derecelenir.

1.Evre: Hasta genellikle fark etmez. Şişkinlikler sarkmaz. Küçük, damla şeklinde denebilecek kanamalar görülür. Ancak muayenede fark edilebilir.

2.Evre: Şişkinlikler dışkılama ile birlikte sarkarlar daha sonra geri giderler. Kanama ve ağrı görülür.

3. Evre: Şişkinlikler dışkılama sonrası içeri girmez. Hasta çıkan şişkinlikleri eli ile tekrar rektuma geri iter. Ağrı, kanama ve kaşıntı görülür. İçeri iltimeyen

şişkinlikler (memeler) iltihaplanmaya neden olur.

4. Evre: Şişkinlikler anal kanalın dışına taşmıştır ve elle itilemezler artık. Elle itilse dahi yine dışarı sarkarlar. Şiddetli ağrı, kaşıntı ve kanama görülür.

Dış Hemoroid: Makat çevresinde görülen hemoroid türüne dış hemoroid denir. Makat çevresinde deri ile örtülmüş olan bu damarlar hissedilmezler. Bu damarların şişmesi sonucu dış hemoroid meydana gelir. Buradaki damarların birinde bir kan pıhtısının meydana gelmesinin bir sonucu olarak leblebi ya da fındık büyüklüğünde mavimsi bir şişlik görülür. Meydana gelen bu şişlik ağrı ve kaşıntıya sebep olmaktadır. Bu şişkinliğin patlaması sonucu ise kanamaya sebep olmaktadır.

Nasıl Tanı Konur?

Öncelikle yukarıda saydığımız nedenlerden birini gözlemlediyseniz ya da hissettiyseniz bir Genel Cerrahi doktoruna başvurmanızı öneririz. Doktor yapacağı muayenede görerek ya da parmak ile yapacağı dokunuşlardan fark edebilir. İç hemoroidlerde kesin tanı konması için endoskopi (anoskopi, rektoskopi ya da kolonoskopi) yapılır. Anal ultrason da başka bir yöntemi teşkil eder.

Tedavisi

Hastalığın derecesine göre tedavisi belirlenir.

- Beslenme alışkanlıklarının düzenlenmesi (lifli gıdaların tüketilmesi)
- Bağırsak fonksiyonlarının düzenlenmesi (kabızlığın giderilmesi)
- Dışkılama alışkanlığının düzenlenmesi
- Makat bölgesinin temizlenmesi
- Oturma banyosu
- Krem, pomad, fitil uygulamaları
- Lazer tedavisi (genellikle 3.evreye kadar olanlarda başvurulur)
- Ameliyat (bant ligasyonu, skleroterapi gibi)

Korunma Yöntemleri

- Kabızlığın önlenmesi
- Sıvı alımı (alkol hariç)
- Beslenme alışkanlıklarının düzenlenmesi
- Dışkılama ihtiyacı varsa tutmamak
- Tuvalette çok zaman harcamamak
- Fiziksel aktivite
- Dışkılama sonrası makat temizliğine dikkat etmek
- Uzun süre oturmaktan kaçınmak
- Acı ve baharatları aşırı tüketmemek

Kanserle Olan İlişkisi

Hemoroidin kansere dönüşme riski asla yoktur. Fakat bazı kanser türleriyle belirtileri aynıdır. O yüzden halk arasında bu durum çok karıştırılmakta ve diğer hastalıkların erken teşhislerinin önüne geçilmektedir. Örneğin kolon kanseri olan kişiler şikayetlerini sıklıkla hemoroide yorarlar. Böylelikle asıl hastalık teşhis edilememektedir. Bu yüzden hemoroid belirtisi olan kişilerin tam teşekkül bir muayeneden geçmesi gerekir.

Ayrıca bazı hastalık türlerinin toplum tarafından utanç kaynağı olarak algılanması konusu ne yazık ki günümüzde bir gerçektir. Hemoroid hastalığı da bu tür rahatsızlıklardandır. Hastalar bu sıkıntıyı çevrelerinden gizlemekle kalmayıp doktor muayenesine gitmenin de bir utanç kaynağı olarak görüyorlar. Yanlış anlaşılması, karıştırılması sonucu, kolon kanseri gibi hastalıkların teşhisini engelleyen hemoroid, böyle hayati bir konuda daha dikkatli olunması gereken bir konuya dönüşüyor.

O yüzden erken teşhisin hayat kurtarmaya bir vesile olduğunun bilincinde olmak, ve Allah subhanehu ve tealanın emanet olarak verdiği bu bedenin kıymetini bilerek davranmak her müslümanın öncelikli sorumluluğudur.

Bu yüzden bu bölgede en ufak bir şikayeti olan, ailesinde bağırsak kanseri geçmişi olan herkes mutlaka uzman bir hekime başvurmalıdır.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

Bizi başıboş bırakmayan, yalnız olsak da yol alabileceğimizi bize; "İbrahim tek başına bir ümmetti" diye buyuran Allah Subhanehu ve Teâlâya hamd olsun.

"İslam garip başladı ve başladığı gibi devam edecektir.Ne mutlu o Gariplere!" diyen Rasulüne salat ve selam olsun.

Malûmdur yukarıda ki hadis-i şerifte buyurulduğu gibi; "İslam garip başladı..." Allah Rasulu hak ehlini tarif ederken "garipler" diye buyuruyor.

Garipler; Bir cemaat olabileceği gibi bir kaç kişiden de oluşabilir. Ama Rasulullah (sav) bunu söylerken nitelsiz bir kalabalıktan değil de az da olsalar iman eden, salih amel işleyen ve sahih akide ile yol almaya çalışan bireylere işaret etmiştir Allah'u alem.

Şu yaşadığımız zaman diliminde öyle bir bilgi kirliliği içerisine denk geldik ki duru olan kaynaktan beslenmezsek hak safında olduğumuzu zannederek, batıla yarenlik etmek çok uzak bir ihtimal değil hiç birimize...

Raflara kaldırılan Kur' an azimüşşanı indirip sünnet ile tefsir ederek yol alma çabası içerisine girmeliyiz, muvahhid ve muvahhideler olarak. Sayıların çokluğuna değil, nitelikli bir azınlık ile hemhâl olmak kaygısı gütmeliyiz.

Bu yoksa bile Ibn-i Mes'ud'un: " Cemaat hak üzere olandır velev ki tek bir kişi olsa bile" sözlerini şiar edinebilmeliyiz kendimize.

Seyyid Kutup Rahmetullahi aleyh dimaklarda tat bırakan, zindanda kendisine şahitlik eden Fizilâl tefsirinde diyor ki: "Müslüman yalnız değildir, umutsuzluğa kapılmamalıdır.

O, öyle bir cemaate mensuptur ki müntesipleri Musa as. İsa as. Ve Muhammed as'dır."

O yüzden Ey Müslüman ayağa kalk ve yokuşları adımla! Hem de zaferin hayalini kurarak!

"Beni doğan fecre şahid kıl!" diye dua ederek. İman ile umudu bastır yenilgiyi tatmış olan yüreğine. Sadece kalemini değil kalemi tutan ellerini de davana siper ederek yürü! Ve sakın unutma!

Sen soylu bir cemaate üyesin, dinlen ama vazgeçme. Vahiy ile sana ve bize bildirilmişti ki, "İbrahim tek başına bir ümmetti!"

Yolda bitkinlik kaçınılmaz ve izzet, yorgunluktan başka bir şey ile elde edilmez.

Selâm hidayete tabi olanların üzerine olsun vessalam...

¹ Nahl,120

¹ Muslim, İman:232

Hamd, hikmetiyle biz kullarını yoktan var edip ruhundan üfleyerek şerefli bir konuma getiren yüce Allah'a; Salât ve selâm, ahlakî Kur'an ahlakî konumunda olan Efendimiz Muhammed Mustafa (s.a.v.)'e olsun.

İslam dini her alanda olduğu gibi zor ve meşakkatli durumlarda da insana kaldıramayacağı bir yükü yüklememektedir. Yüce Rabbimiz bu durumu yaşantımızda rehber kabul ettiğimiz Kur'an'ı Kerim'de: "Allah insana kaldıramayacağı yükü yüklemez. Haliyle, "Her zorluğun yanında bir kolaylık vardır." ifadeleriyle bizlerin yaşantımızda karşılaştığımız durumlarda korkmamamız gerektiğini ve bizden istenen görevin hiçbir şekilde gücümüzü aşmadığını haber vermektedir. Günlük hayatımızda birçok defa karşılaştığımız olaylar arasında bir işverenin çalışanlarını zor şartlarda ve güçlerinin üzerinde bir tempoda çalıştırdığıyla karşılaşmışızdır. Bu kadar emeğin karşılığında işveren çalışanlarına cüzi bir ücreti layık görmektedir. Bizler ise iman ederek Rabbimizin bize emrettiklerini hiçbir şekilde gücümüzü aşmadığını da bilerek yerine getirdiğimiz takdirde karşılığında hiç paha biçilmez bir ücret bizi beklemektedir.

Çevremizde zor şartlarda çalıştırılan emekçilere cüzi bir ücret verilmesi ile beraber iman edip Allah'ın emirlerini hiçbir şekilde kaldıramayacağı yükü karşılaşmadan yerine getiren bir Müslüman'ın ücretini ahirette eksiksiz veya kat kat fazlasını vereceğini vadeden Rabbimiz'in durumunu tefekkür edelim.

Müslüman olarak karşılaşabileceğimiz ağır bir durumda ibadetlerimizi yerine getirebilmek için aldığımız abdestin kışın alınmasıyla zor ve hastalık ile sonuçlanabilme tehlikesinin olmasıdır. Günümüzde neredeyse her evde sıcak suyun bulunması böyle bir tehlikenin ortadan kalktığını göstermez. Bizler bu sayımızda Allah'ın izniyle abdest alındığında ayağa giyilen Mest'in durumunu kelime anlamını açıklayarak ne şartlar dâhilinde olduğunu ve hükmünü anlatmaya gayret edeceğiz.

MEST'İN ANLAMI

Mesh kelimesi, lügatte eli bir şeyin üzerine sürmek anlamına gelir. Bir kişi elini bir şeyin üzerine sürerse ona bu şeyi meshetti denir. İstilahtaki manasına gelince mesh, özel olarak yapılmış olan mestler üzerine ıslaklığı isabet ettirmekten ibarettir.

Genel anlamdaki mesh'in anlamının yanında sahih olan mesh'in anlamına gelince:

Üzerine meshedilmesi sahih olan mest, kişinin ayaklarına giydiği ve mafsal yumru kemiklerini de içine alan mestlerdir. Bu mestler ister deriden, ister yünden, ister tüyden, ister kıldan, ister ketenden veya bunlara benzer malzemelerden yapılmış olsunlar hepsi aynı hükme tâbi olurlar.

Buna karşı Mâlikîler bu konuda şöyle demektedirler.

Deriden yapılmayan mestler üzerine meshetmek sahih olmaz. Ancak alt ve üstü deriden yapıp da yan tarafları keçeden veya ketenden yapılmış olursa bu caiz olur demişlerdir. Nitekim bazı ayak-kabılar vardır ki alt ve üstü deriden, yan tarafları da kumaştan yapılır. Bî-lindiği gibi Mâlikîler, deriden yapılan mestin de dikişli olarak yapılmasını şart koşarlar. Şayet deriden yapılan mest, yapıştırıcı bir ilaçla dikişsiz olarak birbirine raptedilmiş olursa onlara göre bu, mest sayılmaz; üzerine mes-hedilmesi de sahih olmaz.

MEST'İN ŞARTLARI

Yukarıda anlatıldığı üzere mest, deriden veya yünden yapılmasıyla belli başlı şartları taşımasıyla ayağa giyilen nesnelerdir. Bunların giyilmesiyle ilgili belli başlı şartlar bulunmaktadır. Bu şartlar haricinde elde edilen bir mestin giyilmesinde necaset dışında bir mahzur bulunmaz. Ancak meshedilemediğini belirterek ayrıntılı bir şekilde mestlerin şartlarına değinelim.

² Müslim, Salatul Musafirin, 139

³ Bakara Suresi, 286

⁴ İnşirah Suresi, 5

⁵ Abdurrahman Ceziri, Dört Mezhebe Göre İslam Fikhi- I, Çağrı Yayınları, 7. Baskı, İstanbul, 1993: 176

⁶ Abdurrahman Ceziri, Dört Mezhebe Göre İslam Fikhi- I, Çağrı Yayınları, 7. Baskı, İstanbul, 1993: 177

1. Mest, mafsalsal yumru kemikleriyle birlikte ayakları örtmelidir. Mafsalsal yumru kemiklerinin üst kısmını örtmesine gelince bu gerekli değildir. Mes-tin ayakların tümünü kapatır bir şekilde üst taraftan yarık olup kopçalarla veya fermuarla kapanabilir şe-kilde olması sahihtir. Bu durumda aranan şart ayağı kapatmasıdır. İster önceden kapalı bir şekilde yapılsın veya üst tarafı yarık olup kopçalar-la veya fermuarla kapanacak şekilde olsun, her iki durumda da üzerine meshedilmesi sahih olur.

2. Mestin mafsalsal yumru kemiklerini az da olsa açıkta bırakmaya-cak şekilde olması gerekir. Mestte ayağın bir kısmını gösterecek kadar delik bulunursa üzerine meshedilmesi sahih olmaz. Şu nedenle ki ayak-lar yıkandığı takdirde, faraza az bir kısmı yıkanmayıp kuru olarak bırakılır-sa abdest batıl olur. Aynı şekilde mestlerin de ayakların tümünü kapata-cak şekilde olması zorunludur. Eğer ayakların çok az bir kısmı dahi açık-ta kalır da mestlerle örtülmezse meshetmek, yıkamanın yerine geçerli olmaz. Hanbelî ve Şâfiîler bu görüştedirler.

3. Mestlerle ilgili şartların üçüncüsüne gelince bu, mestler içerisin-de az bir yürüyüş de olsa yürünülmesinin mümkün olması ve bir mesafe katedilebilmesi gereklidir. Ama mestler geniş olur da ayakların birazı ve-ya çoğu görünürse bu, meshetmenin sahih olmasına zarar vermez. Ye-ter ki ayaklarda iken az da olsa onlarla bir miktar yürünülebsin. Hanefî ve Şâfiîler bu görüştedirler. Mâlikîler dediler ki: "Mest geniş olup da üstten bakıldığında aya-ğın bir kısmı veya tümü görüldüğü takdirde bunun mesh için bir zararı ol-maz. Ancak fazla geniş olmasından ötürü içinde ayak yerleşemez veya aya-ğın büyük bir çoğunluğu içine yerleşip oturmazsa bu durumdaki bir mest çok geniş olduğu ve ayakla doldurulmadığı gerekçesiyle meshe elverişli ol-maz. Bunlarla yürümek mümkün olsa bile yine de üzerlerine meshedilmesi sahih olmaz. Hanbelîler dediler ki: Mest geniş olur da üstten bakıldığında aya-ğın abdestte yıkanması farz olan kısımlarından bazıları görünecek olursa bu nitelikteki bir mest üzerine meshedilmesi sahih olmaz."

4. Ayağa giyilen mestler, helal yoldan elde edilmiş olmalıdır. Çalın-mış veya gasp edilmiş veya haram kılınmış bir şüpheyle elde edilen bir mes-tin üzerine mesh etmek Hanbelî ve Mâlikî mezhebine göre sahih de-ğil-dir. Hanefî ve Şâfiîler dediler ki: Gasp edilen, çalınan ve buna benzer yollarla mal edinilen mestler üzerine mesh etmek bunları giymek her ne kadar haram ise de sahih olur. Zira bunların giyilmesi ve mülk edinilmesi her ne kadar şer'i

değilse de meshin sıhhatine ters düşmez.

5. Ayağa giyilen mestler temiz olmalıdırlar. Necasetli olarak giyi-len mestler üzerine meshetmek sahih olmaz. Bunların az bir kısmına ne-caset değmiş olsa bile üzerlerine meshedilemez. Bu hususta mezheplerin tafsilat-lı görüşleri aşağıda anlatılmıştır.

Mâlikîler dediler ki: "Temiz olmayan mestler üzerine meshetmek sa-hih olmaz. Elbiseye veya bedene isabet eden necaseti gider-mek sünnettir, denilmektedir. Oysa mestin kendine özgü bir hükmü olması dolayısıyla ona isabet eden necaset hiçbir durumda affa uğramaz."

Şâfiîler dediler ki: "Meste, kendisinden affedilen bir necaset isabet ettiğinde bunun meshe bir zararı olmaz. Ama meste, kendisinden affedilmeyen bir necaset bulaştığı takdirde temizlenmeden bu mest üzerine mes-hetmek sahih olmaz."

Hanefîler dediler ki: "Mestin temiz olması, meshin sıhhat şartı de-ğildir. Bir meste necaset bulaştığı takdirde üzerine meshetmek sahih olur. Ancak bu mestle birlikte namaz kılmak sahih olmaz. Meste isabet eden bu necaset, kendisinden affedilen bir necaset ise bununla namaz da kılınabilir. Yalnız bu durumdaki mestin temiz olan kısmı meshedilebilir."

Hanbelîler dediler ki: "Necis olan mestin üzerine mesh etmek iki şartla sahih olur:

- Kendisine isabet eden bu necaset, yere gelen taban kısmında veya iç kısmında olmalıdır. Dış yüzüne, üst kısmına, yan tarafına isabet eden ne-casetler meshe zarar verirler.
- Necaset bulaşan mesti ayağında bulunduran kişinin temizlemesi mümkün olmamalıdır. Ama ayağındayken yıkaması halinde bir zarar mey-dana gelmeyecekse bu durumdaki mestin üzerinde bulunan necaseti gider-mek vacip olur. Ama ayağındaki mestin üzerindeki pislikleri gidermeye muktedir olur da ancak giderilmesinde kullanılacak malzemeyi bulamazsa bu necasetle birlikte namaz kılması, Mushaf'a dokunması ve buna benzer abdestliyen yapılması mümkün olan işleri yapması sahih olur."

6. Mestler, tam bir temizlikten yani tam olarak abdest alındıktan sonra ayağa giyilmiş olmalıdır. Söz gelimi bir kişi önce ayaklarını yıkar da mestlerini giyer ve bundan sonra abdestini tamamlayacak olursa bu sa-hih olmaz. Ancak bütün mezhepler bunda ittifak etmiş olmayıp sadece Mâlikî ve Hanbelîler bu hükümde görüş birliği etmişlerdir.

¹ Müslim, Salatul Musafirin, 139

² Bakara Suresi, 286

³ İnşirah Suresi, 5

⁴ Abdurrahman Ceziri, Dört Mezhebe Göre İslam Fikhi- I, Çağrı Yayınları, 7. Baskı, İstanbul, 1993: 176

⁵ Abdurrahman Ceziri, Dört Mezhebe Göre İslam Fikhi- I, Çağrı Yayınları, 7. Baskı, İstanbul, 1993: 177

Hanefiler dediler ki: “Tam bir abdest aldıktan sonra giymek, meshin sıhhat şartlarından değildir. Aksine bir şahıs, abdestte ayağının yıkanılması farz olan kısmını yıkayıp mestini giyer ve kendisinde abdest bozucu herhangi bir durum görülmeden abdestini de tamamlarsa bu kişinin abdesti de meshi de sahih sayılır. Ancak abdestini, mesti giydikten sonra tamamlaması şarttır. Şöyle ki: Mestten sonra aldığı abdestle, yıkanılması farz olan organlarından birisinin az bir kısmı dahi ıslatılmamış olmamalıdır. Veya suyla meshedilmesi farz olan kısımların meshedilmemiş bir tarafları da kalmamış olmalıdır.”

7. Mestler, su ile yapılan bir temizlikten sonra ayağa giyilmiş olmalıdır. Mesela teyemmüm yapıldıktan sonra giyilen mestler üzerine mes-hetmek sahih olmaz. Yapılan bu teyemmüm de ister su bulunmadığı is-terse su bulunup da hastalıktan ötürü kullanılmadığı için yapılmış olsun aynı hükme tâbidir. Ki bu hususta mezhepler arasında ittifak mevcut olup sadece Şâfiiler buna muhalefet etmişlerdir.

Şâfiiler dediler ki: “Teyemmümden sonra giyilen mestler üzerine meshetmek caiz olur. Ancak alınan bu teyemmümün bir hastalık nedeniyle su kullanılmadığından ötürü alınmış olması şarttır. Ama su bulunamaması nedeniyle alınan teyemmümden sonra giyilen mest üzerine meshetmek sahih olmaz. Mesela bir kişi, abdest almak için su bulamayıp da teyemmüm eder, sonra da mestini giyerse bu mest üzerine meshetmesi caiz olmaz. Yani bir kişi su bulamayıp teyemmüm eder ve bundan sonra mestini de giyerse sonrasında su bulunduğu mestlerinin üzerine meshetmesi caiz olmaz. Aksine bu mestleri çıkarıp tam bir abdest alması gerekir. Ama su mevcut olmasına rağmen bir hastalıktan ötürü o suyu kullanamayıp da teyemmümden sonra mes-tini giyerse hastalığı veya özürlü ortadan kalkmış olsa bile abdestini alırken bu mestlerin üzerine meshetmek sahih olur. Teyemmüm esnasında kişinin ayaklarıyla bir ilgisi olmadığından ötürü, bunların teyemmüm esnasında gi-yilip üzerlerine meshedilmesi gerekmez, diye bir iddiada bulunmak doğru olmasa gerekir. Nitekim bu husus teyemmüm bahsinde de ayrıca anlatılacaktır.”

8. Meshedilmesi farz olan yerde suyun meste ulaşmasını engelle-yen hamur ve benzeri maddeler bulunmamalıdır.

9. Mesti ayağına giyen kişi, bu mestle birlikte belirli bir mesafeyi de yürüyebilmelidir. Öyle ki bu mestler yürüme esnasında ayakta çıkarılırsa veya ayağında bulunduran kişi, bunlarla yol yürüyüp mesafe katedemeyecek durumda olursa bunların üzerine meshedilmesi sahih olmaz.

Meshi Bozan Şeyler

Mest'in sahih bir şekilde kullanılabilmesi için ayrıntıları ile beraber taşınması gereken şartları açıklamaya gayret ettikten sonra kullanılmaya başlayan mest'in hangi durumlarda etkisini kaybedip bozulduğunu açıklamaya çalışalım.

Mesh'i bozan durumları birkaç şekilde aktaralım:

1. Guslü gerektiren cünüplük veya hayız ve nifas kanaması gibi hallerden birinin vuku bulması ile mesh bozulur.

2. Mestler ayakta çıkarılmakla mesh bozulur. Ayakların bir kısmı mestin boğazına kadar çıkarsa yine mesh bozulur.

Hanefiler dediler ki: “Mesh, ancak ayakların çoğunun mestin boğazına kadar çıkarılmasıyla bozulur. Sahih olan görüş de budur. Ama ayak-ların az bir kısmı mestin boğazına kadar çıkarsa bu durumda mesh bozulmaz.”

Mâlikîler dediler ki: “Muteber olan görüşe göre ayakların tümü mestin boğazına kadar çıkarılmadıkça mesh bozulmaz. Ayakların tümü mestin boğazına kadar çıkarıldıktan sonra kişi acele olarak ayaklarını yıkamaya koşarsa abdesti sağlam olarak kalır. Ama unuttur da ayak-larını yıkamakta ace-le davranmazsa, aradan geçen zaman kısa da olsa, uzun da olsa yine sadece ayaklarını yıkamakla yetinir. Kasten acele davranmayıp da ayağını yıkamayacak olur, aradan geçen zaman da uzun olmazsa yine sadece ayaklarını yıkamakla yetinir. Abdesti de sağlam kalır.”

3. Mestte delikler meydana gelirse mesh bozulur. Bununla ilgili olarak mezheplerin detaylı görüşleri aşağıya alınmıştır.

Şâfiiler dediler ki: “Ayakların yıkanılması farz olan kısımlarından biri çorap veya sargıyla kapatılmış olur ve mestin delinmesiyle de görünecek şe-kilde olursa mesh bozulur. Bu nitelikteki bir delik, kişinin abdestli olması esnasında meydana gelirse niyet ederek sadece ayaklarını yıkaması vacip olur. Abdesti iade etmesi gerekmez. Ama bu nitelikteki bir delik, kişinin namaz kılması esnasında meydana gelecek olursa namaz bozulur. Yine bu kişinin de niyet ederek sadece ayaklarını yıkaması ve sonra da yeniden namaza dur-ması gerekir.”

Hanbelîler dediler ki: “Mestte ayakların ancak küçük bir kısmını gösterecek kadar az bir delik meydana gelse, bu delik dikiş yerlerinde olsa bile yine mesh sahih olmaz. Ancak bu delik, yürüme hâlinde derinin üst üste gelerek ayakların yıkanması farz olan kısmını kapatırsa meshe zarar vermez. Mestlerde bu gibi deliklerin meydana

⁶ Abdurrahman Ceziri, Dört Mezhebe Göre İslâm Fıkhi- I, Çağrı Yayınları, 7. Baskı, İstanbul, 1993

gelmesi, mesh süresinin tamamlanması, cünüplük hâlinin vuku bulması yahut da özürli kimsenin ömrünün orta-dan kalkması gibi nedenlerden ötürü kişi, ayağındaki mesti çıkarıp tam bir abdest almalıdır. Yalnızca ayaklarını yıkaması yeterli olmaz. Zira meshle, bir hades hâli ortadan kaldırılmıştır. Mesh bozulunca da eskiden kaldırılmış olan hades yine geri gelmiş olur. Ki hadesin de Hanbelîlere göre parçalara ayrılması mümkün olmaz.”

Mâlikîler dediler ki: “Kişi abdestliyen mestte, ayakların üçte biri veya daha fazla büyüklükte bir delik meydana gelmesi hâlinde, sadece mesh bozulur. Bu durumda çabucak mestlerin çıkarılıp ayakların yıkanması gerekir. Eğer unuttur veya acizliğinden ötürü bir gecikme vuku bulursa abdesti bozulmaz. Yine sadece ayaklarını yıkaması yeterli olur. Ama kasten acele etmeyip ayaklarını yıkamayacak olur, aradan geçen zaman da uzarsa abdesti bozulur. Uzun bir zaman geçmezse yine yalnızca ayaklarını yıkaması yeterli olur. Namazdayken mestte bu nitelikte bir delik meydana gelecek olursa namazını yarıda kesip mestlerini çıkarması ve ayaklarını acele olarak yıkaması gerekir.”

Hanefîler dediler ki: “Mestte, meshetmeye engel delikler bulunmaması hâlinde üzerine meshedilmesi sahih olur. Meshetmeye engel deliğin miktarı da ayak parmaklarından üç küçük parmak miktarını aşan büyüklük kadardır. Ayrıca mestlerdeki delikler, kişinin yürümesi esnasında açılıp da ayağından, üç küçük ayak parmağı büyüklüğünde bir kısım görünecek olursa bu delik meshe engel olur.”

4. Şüpheli de olsa mesh müddetinin sona ermesi hâlinde mesh bozulur.

Mâlikîler dediler ki: “Müddetin sona ermesiyle mesh bozulmaz. Zîrâ bu mezhebe göre mesh için müddet önemli değildir.”

Mest'in Müddeti

Kullanılan mest belli şartları taşır ve bozan herhangi bir durum olmasa bile bir müddeti vardır. Bu yolculukla olan bir kimse ile evinde oturan kimse arasında farklılık arz etmektedir. Mukim (evinde olan) olanın mesh süresi bir gün bir gecedir. Seferde (yolculukta) olan bir kimsenin de mesh süresi üç gün üç gecedir.

Hanbelî ve Şâfiîler: “Seferi, namazı kısaltacak kadar mubah bir sefer olarak kayıtlamışlardır. Söz gelimi bir kişi doksan km.den daha kısa mesafeli bir sefere çıkacak olursa veya çıktığı sefer mubah değil de masiyetle ilgili bir sefer olursa bu kişinin mesh müddeti, mukim kimsenin mesh müddeti kadar olur. Yani ancak bir gün bir gece müddetle mesh edebilir. Ayrıca Şâfiîler ikinci bir kayıt koyarak, bu seferin de niyetle yapılmış bir sefer olması

şartını ileri sürmüşlerdir. Buna göre, niyet etmeden yola çıkan kimse seferi sayılmaz. Bu durumdaki kişi, tıpkı mukim gibi ancak bir gün bir gece müddetle meshedebilir.”

Misafirin meshi ise üç gün, üç gece müddetle geçerli olur. Misafirin çıktığı yolculuk, ister namazı kısaltan mubah bir sefer olsun ister olmasın; mest üzere-rine mesh eden kişi, ister özür sahibi olsun ister olmasın hüküm bakımından bir değişikliğe gerek kalmaz.

Mâlikîler: “Mestler üzerine mesh etmek, bir müddete bağlı olmayıp mestlerin sadece guslû gerekli kılan hallerde ayaklardan çıkarılmaları icap eder. Ancak cuma namazına gitmek isteyenlerin, gusletmek istemeseler bile mestlerini çıkarıp ayaklarını yıkamaları mendup olur. Ama cuma günü çıkarmazlarsa, mesti ilk olarak hangi gün giymişlerse her hafta aynı gün çıkarmaları mendup olur.”

Hanefîler dediler ki: “Bu müddet, özür sahibi olmayanlar için geçerlidir. Ama bir kişi özürliyen abdest alır; mestini de ömrün kesilmesi anında giyerse bu kişinin hükmü, sağlam kimselerin hükmü gibi olur. Yani meshi mezkûr müddetin sona ermesine kadar geçerli olur. Ama ömrünün kesilme-diği bir anda, mesela akıntının vuku bulduğu anda abdest alıp mestini giye-cek olursa bu kişinin meshi her vaktin çıkması anında bozulur. Ve abdesti başka bir şeyle bozulmamışsa mestlerini çıkarıp sadece ayaklarını yıkaması icap eder.”

Şâfiîler dediler ki: “Bu, müddet özür sahibi olmayan kimseler için mu-teberdir. Özürli kimseler mest giymişlerse mestlerini her farz namazın vak-tinde çıkarıp abdest alırken ayaklarını yıkamalıdır. Ama nafilâ namazlar için abdest alırken mestlerinin üzerine meshetmeleri caiz olur. Ayaklarını çı-karıp yıkamaları gerekmez.” Buna delil olarak da Şureyh bin Hani (r.a.)’nin rivayetini gösterebiliriz: Şureyh diyor ki:

“Ben, Hz. Aîşe (r.a.)’ye mestler üzerine mesh etme hususunda soru sordum. Bana, Ali’ye sor. Çünkü o, Peygamberle beraber sefere çıkardı.” dedi. Ben de bunun üzerine gidip Hz. Ali’ye sordum. Hz. Ali bana şu cevabı verdi: Rasulullah, (a.s) meshin müddetini misafir için üç gün üç gece mukim içinse bir gün bir gece kıldı.”

Yün, Pamuk vb. Ürünlerden Yapılan Çoraplar Mest Sayılır Mı?

Deriden başka malzemelerle yapılanlara çorap denir. Çorabın mest sayılabilmesi için ancak kendisinde üç şartın bulunması gerekir:

⁷ Abdurrahman Cezîrî, Dört Mezhebe Göre İslâm Fıkıh-ı, Çağrı Yayınları, 7. Baskı, İstanbul, 1993: 189-192

1. Ayağa giyilen çorap kalın olmalıdır. Ki üzerine isabet eden su, alt tarafına isabet etmesin.
2. Herhangi bir bağa ihtiyaç duyulmadan ayakta kendiliğinden durmalıdır.
3. İçindeki ayakları gösterecek kadar şeffaf olmamalıdır. Ayrıca mafsalsal yumru kemiklerini kapatacak kadar da uzun olmalıdır. Söz gelimi adamın biri ayaklarında kendiliğinden durabilecek kadar kalın bir çorap giyer de bu çorap içinde bulunan şeyi gösterecek kadar şeffaf bir maddeden yapılmış olursa buna mest denilemez, mestin hükmüne de tâbi olmaz. Ancak yukarıda sayılan şartlar bir çorapta tahakkuk ederse o çorap, deriden yapılmış mest gibi telâki edilerek onun hükmüne tâbi olur. Ayrıca mestin altına deri dikilmesi de şart değildir.

Bu anlatılanlardan sonra yünden yapılan kalın çorapların, açıklaması yapılan şartları taşıdıkları takdirde şer'î mest hükmüne tâbi olacağı anlaşılmıştır.

Mest'in Hükmü

Efendimizin (s.a.v.) örnek ve hüccet konumunda olan hayatına baktığımızda su ile abdest alınınca ayaklarda mest olmadığında su ile yıkanmasının gerekliliğini görmekteyiz. Ancak ayaklarda mest bulunduğu su ile yıkanması farziyeti ortadan kalkarak mesh etmenin farzın yerine geçtiğini görebiliriz.

Konu ile ilgili bizlere nakledilen hadislerle bakacak olursak:

"Peygamber Efendimiz defi hacet için dışarı çıkmışlardı. Muğire de içinde su bulunan matarayla peşi sıra gitti. Peygamber Efendimiz defi hacetini yaptıktan sonra Muğire, eline su döktü. O da abdestini alıp mestleri üzerine de mesh etti."

Buhari buna bağlı olarak yine Muğire'den şöyle bir rivayette bulunur:

"Muğire şöyle dedi:

Peygamber Efendimizle birlikte bir yolculuğa çıkmıştık. Yoldayken O'nun mestlerini çıkarmak istedim. Bunun üzerine bana:

Bırak onları. Çünkü ben onları temiz olarak giydim." dedi ve sonra da mestlerinin üzerine meshetti."

Bu hadislerin yanı sıra daha birçok sahih hadisler vardır ki bunları Buhari Müslim ve diğerleri sahih rivayetçilerden nakletmişlerdir."

Mest Hakkında Sıkça Sorulan Sorular

Soru: Deriden yapılan mestler bazı insanlara sıkı veya pahalı geliyor. Çorabı mest olarak kullanmalarına fetva yok mu?

Cevap: Dinimiz ruhsatları (kolaylıkları) zorluklara tercih eden bir nizamdır. Esasen Mestin kullanılışı da bu ruhsata dayanır. Binaenaleyh bilinen mestler tercihlidir ama

sağlam vücudun görünmesine engel olacak şekilde kalın çorapları Mest olarak kullanmak fetva dâhilindedir. Bilhassa günümüz insanının hayatı evin dışında, çarşıda, yolda, gurbette, hulasa, ayaklarını yıkamaktan zorluk çektiği ortamlarda geçtiği için kalın çorapları mest olarak kullanmasına fetva kapısını açmıştır.

Fukahanın görüşü:

"Hanefiler, ayakların rengini göstermeyen yani şeffaf olmayan ve ayaklarda durabilecek kadar sıkı olan tüm kalın ve sağlam çorapların ve keçelerin mest olabildiğine hüküm etmişler.

Hanefilerden Ebû Yusuf ile Muhammed ayakların rengini gösterecek kadar şeffaf olan veya ayaklarda durmayacak kadar gevşek olan çorapları mest kabul etmezler ama bunların dışındaki tüm kalın çorapları (sahin) mest kabul ederler. Yeter ki bu mestin üzerine serpilene su ayaklara geçmeyecek kadar mazbut olsun. Hatta Ebû Hanife'nin de ölümünden yedi gün önce bu görüşe dönüp çorapları mest yaptığı rivayet edilir."

Bazı Şâfiiler bir şeyin mest olabilmesi için üç şartı ileri sürerler:

1. Topukları kapatacak kadar yüksek olması.

2. Temiz olması.

3. Güçlü olması. Yani onu giyen misafir bir kimse kendi ihtiyaçlarını gidermeye yürüdüğü zaman yırtılmaması, dayanabilmesi.

Hanefilere göre cermukun (mestin üstüne giyilen şey) üstüne mesh yapılırsa caiz olur. Şâfiilere göre caiz değildir.

Değerlendirme:

Şâfiilerin bu üç şartlarına baktığımız zaman birçok çorapların mest olabildiğini anlıyoruz.

⁶ Abdurrahman Ceziri, Dört Mezhebe Göre İslâm Fikhi- I, Çağın Yayınları, 7. Baskı, İstanbul, 1993 Abdurrahman Ceziri, Dört Mezhebe Göre İslâm Fikhi- I, Çağın Yayınları, 7. Baskı, İstanbul, 1993: 187-189

⁷ Müslim, Taharet, 85.

⁸ Abdurrahman Ceziri, Dört Mezhebe Göre İslâm Fikhi- I, Çağın Yayınları, 7. Baskı, İstanbul, 1993: 177

⁹ Buhari, Vudu', 48; Müslim, Taharet, 75

¹⁰ Buhari, Vudu', 49; Müslim, Taharet, 79

¹¹ Abdurrahman Ceziri, Dört Mezhebe Göre İslâm Fikhi- I, Çağın Yayınları, 7. Baskı, İstanbul, 1993: 177-179

¹² İmam Şarani, el-Mizan el-Kübra, C.1. S.138; Ebu Abdullah, Rahmetü'lümme, el-Mizan'ın kenan C.1. S.26; ef'Fetava el'Hindiy, C.1 S.32; İhtiyar, C.1. S.25

¹³ Fetava-i Kadihan, ef'Fetava el'Hindiy kenan, C.1. S.52; Tahtavi, S.69

¹⁴ İmam Nevevi, Minhac, C.1. S.66; Şerhini, Muğni'l-Muhtac, aynı sahife

¹⁵ El-Umm, C.1. S.134; Ettenbih S.12; (şafii) Mebsut, C.1. S.102; (Hanefi)

Şâfiîlerin bu üç şartlarına baktığımız zaman birçok çorapların mest olabildiğini anlıyoruz.

Evet, sahabelerden on kişiden fazla çorapları mest olarak kullandıkları rivayet edilmiştir. Binaenaleyh günümüzde ayakları yıkama zorluğundan ötürü namaz kılmayanlara bu fetva kapısını açmak gerekir. Ama cumhur çorapları mest kabul etmediği için sıkıntıda olmayanlara bu fetva olmamalı, onlara bilinen belli mestler tercih edilmelidir.

Soru: Ayağımıza giydiğimiz mestlerin üzerine meshettikten sonra mestlerden bir tekini çıkarsak yalnız mest çıkan ayağı mı, yoksa her iki ayağı mı yıkayacağız?

Cevap: Her iki ayağın yeniden yıkanması gerekir.

Soru: Çizmeye mest vermek caiz olur mu?

Cevap: Mestte aranılan şartlar çizmede de mevcut olduğu için üzerine meshedilebilir.

Soru: Bir mestte iki parmak, diğer mestte de bir veya iki parmak miktarı sökülük bulunsa bu mestlere meshetmek caiz midir?

Cevap: Evet, caizdir. Bir mestte üç parmak miktarı sökülük veya yırtık bulunması halinde mestler üzerine mesh caiz olmaz. Fakat iki mestin söktüğü toplama tabi tutulmaz.

Soru: Bir kimse ayağına mest giyse ve üzerine de çorap geçirse, daha sonra çorabın üzerine mesh verse caiz olur mu?

Cevap: Bu caiz değildir. Çorabını çıkarıp mestin üzerine meshetmesi gerekir.

Soru: Mest üzerine giyilen çorap çok ince olduğundan çorap üzerine meshedilse ıslaklık meste çıksa caiz midir?

Cevap: Mesele cevaz yönünden ele alınacak olursa çorap üzerine verilecek meshin yaşlığı aynen meste kadar ulaşır ise mesh caizdir. Bu haddi zatında çoraba değil, meste yapılmış bulunmaktadır. Fakat görenler üzerinde yanlış telakki ve tatbikata yol açmaması bakımından çorabı çıkarıp mest üzerine meshetmelidir. Suyun alta geçmemesi ihtimal dâhilindedir.

Soru: Abdestli olarak giydiğimiz mesti abdest bozulmadan önce çıkarsak abdest bozulur mu?

Cevap: Bozulmaz. Çünkü ilk alınan abdest bozulmamıştır.

Soru: Bir mestte ufak delikçikler bulunsa bunların meshe mani olması için ne kadar genişlikte olması lazımdır?

Cevap: Eğer bu delikler, çuvaldız girecek genişlikte ise toplanıp hesaba katılır. Ondan daha küçük olursa dikiş deliği gibidir, hesaba katılmaz.

Soru: Bir kimse mestin alt veya yan taraflarına mesh etse caiz ve sahih olur mu?

Cevap: Sahih olmaz. Zira meshin farzı her ayağın üst tarafına meshedilmek suretiyle yerine gelir.

Soru: Bir kimse bir ayağındaki mestinin üzerine dört parmak miktarı diğer ayağındaki mestinin üzerine ise iki parmak miktarı meshetse meshi caiz olur mu?

Cevap: Caiz olmaz. İki parmak miktarı meshettiği mestin üzerine üç parmağa tamamlayacak şekilde meshi yenilemek icap eder.

Soru: Bir insan mestinin üzerine yaş bir bez sürmüş olsa mesh yerine gelir mi?

Cevap: Evet, gelir.

Sonuç

Netice itibarıyla şunu söyleyebiliriz. İslam dininde iman eden bir kimsenin hiçbir şekilde zorlanacağı bir hususa rastlanmaz. Yüce Rabbimiz bizlere karşı olan merhameti sonucunda mest konusu gibi daha birçok alanda biz kullarını kaldıramayacağımız yükün altına koymamıştır. Bizler Allah'ın yarattıklarının en üstün konumda olan kullarıyız. Haliyle Rabbimizin bizlere karşı merhametini İslam'ın her alanında görebiliriz. Yolculukla namaz ve oruçta kolaylıklar... Yine aynı şekilde hastalık halinde namaz ve oruçtan muaf olmak örnek verilebilir. Yüce Rabbimiz bu kolaylıkları istemiş olursa bizlere tanımayabilir. Ancak yaşamaya çalıştığımız İslam hayatında böyle bir şeye rastlanmaz. Gerek hastalık halinde gerekse de yolculuk gibi zarurî durumlarda ne kadar da yumuşak olduğuna mest konusunda da şahit olduk.

Mest Allah'ın bizlere sunmuş olduğu muazzam bir kolaylık. Mezhepler arasında görülen küçük ayrılıklar bizler için birer kolaylık olarak düşünülmelidir. Bu olumsuz anlamda bir ihtilaf olarak düşünülmemelidir. En doğrusunu bilen Allah (c.c.)'tır.

¹⁸Bkz. Yusuf El Kardavi, Fetava Muasire, C.1. S.215-216.

¹⁹Üç bin Seçme Fetva, Akid Gazetesi Baskısı, Mehmet Emre İstanbul 1989, Soru:382

²⁰Üç bin Seçme Fetva, Akid Gazetesi Baskısı, Mehmet Emre İstanbul 1989, Soru:383

²¹Üç bin Seçme Fetva, Akid Gazetesi Baskısı, Mehmet Emre İstanbul 1989, Soru:384

²²Üç bin Seçme Fetva, Akid Gazetesi Baskısı, Mehmet Emre İstanbul 1989, Soru:385

²³Üç bin Seçme Fetva, Akid Gazetesi Baskısı, Mehmet Emre İstanbul 1989, Soru:386

²⁴Üç bin Seçme Fetva, Akid Gazetesi Baskısı, Mehmet Emre İstanbul 1989, Soru:387

²⁵Üç bin Seçme Fetva, Akid Gazetesi Baskısı, Mehmet Emre İstanbul 1989, Soru:390

²⁶Üç bin Seçme Fetva, Akid Gazetesi Baskısı, Mehmet Emre İstanbul 1989, Soru:391

²⁷Üç bin Seçme Fetva, Akid Gazetesi Baskısı, Mehmet Emre İstanbul 1989, Soru:392

²⁸Nimetü'l-İslam, Kitabü't-Taharet s. 163

Gözyaşları gizlenirken gülüşlere
Geceleri açığa çıkarır kendini
Hasrete serilen yürekler
Kavuşma uğruna can verirler

Geceler ortaktır; özleme, acıya, hüsrana
Geceler ortaktır; sevgiliyi beklemeye
Bekleyişte umut beslemeye
Umudun tükenişteki yıkılışa

Cevap oldu beynimde yankılanan bir ayet
Asıl umudun Allah olduğu, tükenmeyeceği

Eğilir başlar utancından
Bir bekleyiş başlar çalınan kapıda
Eller önde teslimiyet belirtisiyle

Bir ses yükselir
Tükenen umutlara cevap olarak
Omuzlar kaldıramayınca bu yükü
Eğilir başlar

Kalbin titreyişi dili tutuklar
Saniyeleri saatleri unutturur
Dökülen gözyaşların çağırdığı aşk
Daha yakındır şimdi

Çağırışını duyduğunda kaldırır başı
Dünyaya, her tuzağa karşı dimdik

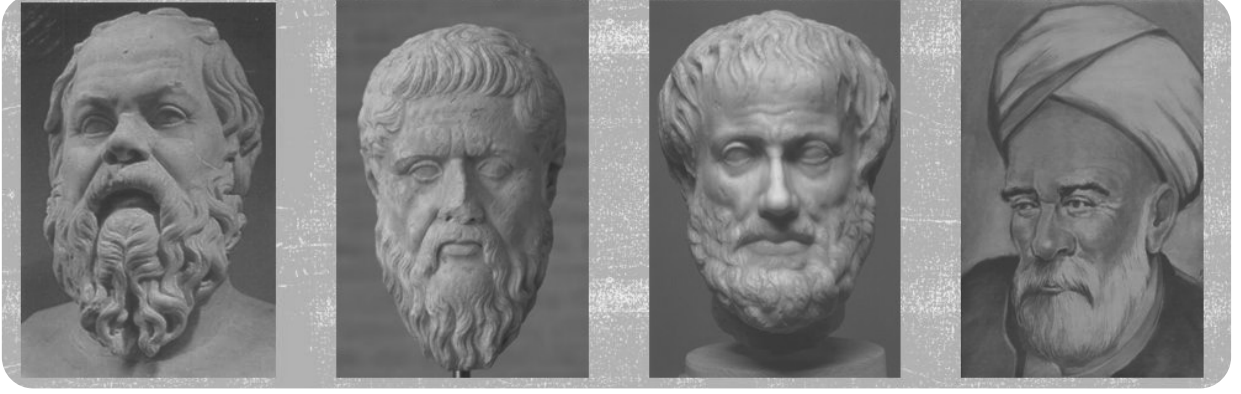
Ayaklar dayanamaz aşka bükülür
Herşeye dik olan başlar, sadece ona eğilir

Özlemin ateşi sönerken
Daha büyük bir ateş yakar tüm bedeni
Ateşin büyüklüğünü dil sayıklar
En büyük olan aşkın sahibini...

Kalkmaya mecal bulamaz
Aşkla yanan beden

Kalp bir aşk tadar ki
Dünya boş, kendisi de bir hiçtir
Aşka kavuşmak için bekleyemez
Ezanı Muhammedi'yi
Avuçlarına sığdırdığı yüreğini açar, muhabbet
semalarına

Felsefenin bilinen en önemli konularından birisi de bilgi felsefesidir (epistemoloji). Bu alanda filozoflar bilginin kaynağı üzerine baş ağrıtmışlar ve zaman harcamışlardır. Bilginin kaynağı, değeri, ölçütleri, sınırları hakkında çeşitli görüşler ileri sürmüşlerdir.

En kaba tabiriyle bu felsefeyi “bir şeyler bilebiliriz” ve “hiçbir şeyi bilemeyiz” diye iki kategoriye ayırabiliriz.

Bizim konumuz birinci kategoriye olduğu için onun üzerinde duracağız. Özelinde ise Rasyonalizme değineceğiz. Birinci kategoriye pragmatistler (faydacılık), empiristler (deneycilik), kriticistler (eleştircilik), pozitifistler (olguculuk), entüisyonistler (sezgicilik) ve rasyonalistler (akılcılık) girmektedir.

Rasyonalizm, doğru bilgi elde edilebilir ve bu bilginin kaynağı akıldır, düşünmedir tezini savunur. Bu görüşte olanlara göre alemde gerçekleşen tüm olaylar akıl ile bilenebilir. Akıl doğru ile yanlış, iyi ile kötüyü birbirinden ayırt edebilir ya da belirleyebilir. Bu eylemin gerçekleştiği yer ise zihindir. Akıl, bilginin kaynağı olarak otorite konumundadır.

Rasyonalizmin kökeni eski Yunanlılara kadar dayanır. Bu dönemde Rasyonalizmin temsilcileri Sokrates, Platon ve Aristo'dur. Bu düşünce biçimi daha sonra tüm dünyayı sarmıştır.

SOKRATES (M.Ö. 469-399)

Sokrates çok soru sorması ile tanınmıştır. İlk Rasyonalist düşünür olarak bilinir. O, “sorgulanmamış bir hayat, yaşanmaya değer” düsturuyla hareket edip insanlara hep soru yöneltirdi. Bu onun yöntemi idi. Ona göre insanlar zaten bilgiye doğuştan sahiplerdi. İnsanların yapması gereken o bilgiyi uyandırmaktır. Ona göre öğretmenler, bir şeyler öğretmez var olanı uyandırır.

Sokrates'in bu yöntemi (diyalektik) üç aşamadan oluşuyordu: Soru sorma, ironi (alay etme), mayotik (doğurtma). Sokrates'in insanlara yaklaşım biçimi kişiden kişiye değişiyordu. Bir şeyleri bilmediğini söyleyen insanlara “mayotik” yöntemini kullanarak aslında bir şeyler bildiğini, bir şeyleri bildiğini söyleyen insanlara da “ironi” yöntemini kullanarak aslında bir şeyler bilmediğini anlatmaya çalışmıştır.

Sokrates, felsefesini şu cümlede özetlemiştir diyebiliriz: “Bildiğim bir şey varsa o da hiçbir şey bilmediğimdir.”

PLATON (M.Ö. 427-347)

Platon, Sokrates'in en ünlü öğrencisidir. Sokrates'ten sonra bu düşünce biçimini sistematik hale getirmiştir.

Platona'a göre iki evren vardır: Biri duyulanabilen varlık evreni, diğeri akıl ve düşünme yoluyla kavranabilen idealar evrenidir. Asıl gerçeklik idealar evrenidir. Duyular yoluyla kavranabilen evren, idealar evreninin bir

görüntüsü, kopyasıdır. İnsan, gerçek bilgiye, idealar evrenini kavrayarak, yani düşünerek varabilir. Duyumlanan evrenin bilgisi yanıltıcıdır ve görelidir.

Ona göre, değişen şey hiçbir şekilde bilinmeyeceği için, insan zihninden bağımsız olan, sabit, kalıcı ve değişmez olan birtakım varlıklar bulunmalıdır. Çünkü değişenin bilgisine erişmek mümkün değildir. O sabit kalmaz ve sürekli değişiklik gösterir ve az önce o olan şey, artık o şey değildir. Doğal olarak da değişen üzerinden bilgi elde edilemez. Bilgi, değişmezin bilgisidir. O bu değişmez, sabit ve kalıcı varlıklara idealar adını verir.

Asıl gerçeklik, idealar olduğundan doğru bilgi ideaların bilgisidir. İdealar dünyası ancak akılla kavranabilir. Nesneler dünyası, idealar dünyasının bir kopyası, bir gölgesidir. Platon'a göre idealar değişmez, gözle görülemez, duyularla algılanamaz. Ancak onlar akıl yoluyla bilinebilir. İdealar hakkındaki bilgilerimiz de doğuştan gelmektedir ve doğuştan aklımızda bulunmaktadır.

ARİSTO (M.Ö. 384-322)

Platon'un en meşhur öğrencisidir. Aristo birçok bilim dalının temellerini atan düşünürdür. Mantığın kurucusudur. Mantığı bilgiye ulaştıran araç olarak tanımlamıştır. Aristo, hocası Platon'un idealizmini eleştirmiştir.

Aristo'ya göre iki tür bilgi vardır: Biri deneye, yani yaşarken duyum ve algılarla kazanılan bilgiler, diğeri ise bilimsel bilgidir. Bilimsel bilgi; kavram, yargı ve akıl yürütmeye bağlıdır. Bilimsel bilgi, tek tek var olanlardan kalan bilgi olmayıp, genel ve tümel olanı kavramaya yönelik rasyonel bilgidir.

Aristoteles'e göre Tanrı, hiçbir maddilik taşımayan ve bu yüzden harekete, zamana veya mekâna tabi olmayan salt form, salt edimselliktir. Tümüyle edimleşmiş yani tamamlanmış, mükemmel formdur. Bu özelliğiyle o, kendisine yönelmiş bir düşünmeden ibarettir ve diğer tüm şeylerin hareketlerinin nedeni olarak ilk hareket ettiricidir.

Aristo, maddeyi ezeli yani öncesiz, başlangıçsız olarak görmekte ve madde olan her yerde zorunlulukla hareketin de bulunacağını düşünmekteydi. Çünkü madde asla tamamlanmamıştır, eksiklidir, formunu yetkinleştirmeye eğilim duyar.

Aristo hareket eden bu "madde"nin; hareket ettiren, hareket etmeyen bir hareket ettiriciye ihtiyacının olduğunu söyler. Eğer hareket etmeyen bir hareket ettirici olmasaydı, hareket de asla olmayacaktı. Çünkü madde başlangıçsızdır ve hareketle daima bir aradadır. Oysa başlangıçsız hareket olmaz. O hâlde ilk hareket ettirici hareketsiz olmalıdır. Öte yandan, eğer ilk hareket ettirici hareketsizse onda bir maddilik de bulunamaz çünkü madde olan her yerde hareketin de zorunlu olarak bulunduğunu çünkü maddenin eksik olduğunu ve tamamlanmaya doğal bir eğilim duyduğunu ifade ettik. Bu durumda Tanrı, en ufak bir maddilik taşımayan, hareket ettirmeyen hareket ettirici, ilk hareket ettiricidir.

FARABİ (870-950)

Farabi, İslam Felsefesinin kurucusu kabul edilir. Aristo'nun felsefesini benimsemiştir. Kuran ile Aristo felsefesini uzlaştırmaya çalışmıştır. Bu nedenle Farabi'ye ikinci öğretmen (muallim-i sani) denmiştir.

Farabi'ye göre en gerçek, en yüce varlık Tanrı'dır. Tanrı, var olmasını bir başka şeye borçlu olmayan, varlığını kendinden alan bir özelliğe sahiptir. Diğer varlıklar ise kendi başlarına var olamaz.

Farabi'nin bilgi konusundaki görüşleri Aristoteles'in görüşleriyle uygunluk gösterir. Ona göre bilginin üç kaynağı vardır. Bunlar; duyu, akıl ve nazardır. Duyusal bilgiler duyu organları aracılığı ile alınan tekil olan bilgilerdir.

Akl sayesinde kendi iç dünyamızda olanları, zihin durumlarımızı gözlemleriz. Nazar ise doğuştan getirilen düşüncelere karşılık gelir. Derinliğine düşünmeyi ifade eden nazar yoluyla akılda doğuştan bulunan düşünceleri kavrarız. Duyu ve akıl doğrudan, nazar ise dolaylı bilgi verir. Duyu organlarıyla algılanan dış dünyaya ait tekil bilgiler doğru bilgiler değildir. Bu bilgiler sadece doğru bilginin malzemesini oluşturur.

DESCARTES (1596-1650)

"Düşünüyorum, öyleyse varım" (cogito ergo sum) sözüyle tanınan Fransız filozof ve matematikçidir. Descartes, insan zihninde doğuştan var olduğunu kabul ettiği gerçeklerden başlayarak ve matematiğin metodu kullanılarak apaçık bilgilere varılabileceğini iddia etmiştir. Descartes, doğrulara, gerçek bilgilere varmada "şüphe" metodunu kullanmıştır. Kullandığı şüphe, bir amaç değil bir araç şüphesidir. Descartes'e göre şüphe etmek düşündürmektir. Şüphe eden kişi düşünüyor demektir. Şüphe eden kişi, şüphe eden benliğinden, yani bilincinden ve

bilincinin varlığından şüphe edemez. İşte bu Descartes'e göre ilk elde edilen gerçekliktir. Daha sonra bu yöntemle Tanrı'nın ve varlıkların şüphe edilemeyecek gerçeklikler olduğunu kanıtlar.

Descartes'e göre bilgi üç yoldan: duyu organlarından, düş (hayal) gücünden (yapay bilgi) ve doğuştan gelir.

Tanrı, ruh, uzay ve tüm matematik düşünceler doğuştan gelir. Doğuştan gelen düşünceler tıpkı irsi hastalıklara benzer. Nasıl bu tür hastalıklar her yeni doğan bebekte kesin olarak ortaya çıkmaz; fakat bu bebeklerin bu hastalığa yakalanma olasılığı yüksektir diyebiliyorsak doğuştan gelen düşünceler de doğduğumuzda hazır olan düşünceler değildir. İnsanda bu düşünceleri ortaya çıkaran sağduyu gibi yetenekler vardır.

Descartes'e göre duyularımız ve anlama yetimiz bizi yanıltabilir. Yanılma ihtimali ise insanı her şeyden şüphe etmeye götürür. İnsanlar, şüphe ederek şüphe edemeyeceği bir noktaya ulaşabilir. O da "şüphelenmekte olduğumdan şüphe edemem." ve "şüphe etmek, düşünmek demektir." fikirleridir. Böylece Descartes, ünlü sözü "Düşünüyorum öyleyse varım" önermesine ulaşmıştır.

Descartes'e göre insan zihninde bir yetkinlik (kusursuzluk, mükemmellik) düşüncesi olduğunu, bu düşüncüyü kendisinin üretemeyeceğini çünkü kendisinin yetkin bir varlık olmadığını öne sürer. Bu düşünce ona dış dünyadan da gelmiş olamaz çünkü dış dünya ve bu dünyadaki şeyler de yetkin değildirler. O halde bu düşüncüyü onun zihnine kendisi yetkin olan bir varlık vermiş olmalıdır. Bu yetkin varlık da Tanrı'dan başkası olamaz.

LEİBNİZ (1646-1716)

Leibniz mantıkçı, matematikçi Alman bir filozoftur. Ona göre insan bilgisi iki yolla elde edilir: Duyularla ve akıl yoluyla elde edilen bilgiler.

Leibniz'e göre her şey Tanrı'dan türemiştir. Tanrı sonsuzdur. İnsan akli Tanrı bilgisine "çelişmezlik" ilkesi ile varır. Bu tür bilgiler, ezeli ve ebedi hakikatleridir. Leibniz Rasyonalizm ile Empirizmi uzlaştırmaya çalışmıştır.

HEGEL (1770-1831)

Hegel'e göre akıl değişmez, mutlak, en güvenilir bilgi kaynağıdır. Rasyonalizmi zirveye çıkaran düşünürdür.

Hegel'e göre, insan varlık hakkında, duyuları hiç kullanmaksızın, yalnızca akıl yoluyla gerçek ve apaçık bir bilgiye ulaşabilir. Çünkü aklın yasalarıyla, varlığın yasaları bir ve aynıdır. Yine ona göre nesnenin kendisi de özne gibi akılsaldır. Hegel varlıkla düşünce arasındaki bu özdeşliği şöyle ifade etmiştir: "Akla uygun olan gerçektir, gerçek olan da akla uygundur."

Hegel'e göre bu dünya, bu dünyayı meydana getiren ve bilginin konusu olan nesneler insan zihninden başka bir zihnin eseridir. Hegel bu mutlak zihne (mutlak akıl) "Geist" adını verir. Geist, kendi kendisine yeten, kendi kendisinin bilincinde olan bir varlıktır.

Hegel'e göre bu dünya, bu dünyayı meydana getiren ve bilginin konusu olan nesneler, sonlu bireyin, insanın zihninden başka bir zihnin eseri olmalıdır. Bütün bir evren mutlak bir öznenin, mutlak bir Zihin, Akıl ya da Tinin ürünüdür. Hegel'in Tin, Geist, İde, Mutlak, Mutlak Zihin adını verdiği bu tinsel varlık, tüm bireysel, sonlu insan ruhlarının dışındaki nesnel bir varlık olup, Tanrı'dan başka bir şey değildir.

İSLAM DİNİNDE AKIL

Ateist çevrelerce ya da filozoflarca dini aklın önünde hep bir engel olarak görmüşlerdir. Dinin, akli pasif konuma getirdiği ve düşünmesini önlediğini eserlerinde yazmışlardır ve yaymışlardır. Onların söyledikleri İslam dışındaki diğer dinler için olabilir ama İslam için olamaz. İslam dininin ilk başvuru kaynağı olan Kur'an'da aklın kullanımı ile ilgili ayetler insanlara indirilmiş, aklını kullanmamak ise yerilmiştir. Bazı ayetlerde ise kâfirlere aklının kullanılması hatırlatılmış bazı ayetlerde ise kâfirlere mantıklı deliller sunulmuştur.

"Şüphesiz, göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelişinde, insanlara yarar sağlayacak şeylerle denizde seyreden gemilerde, Allah'ın gökyüzünden indirip kendisiyle ölmüş toprağı dirilttiği yağmurda, yeryüzünde her çeşit canlıyı yaymasında, rüzgârları ve gökle yer arasındaki emre amade bulutları evirip çevirmesinde elbette DÜŞÜNEN bir topluluk için deliller vardır." (Bakara, 164)

"DÜŞÜNESİNİZ diye Allah size ayetlerini böyle açıklamaktadır." (Bakara, 242)

"Ey kitap ehli! İbrahim hakkında niçin tartışıyorsunuz. Oysa Tevrat da İncil de ondan sonra indirilmiştir. Siz hiç DÜŞÜNÜYÖR musunuz?" (Al-i İmran, 65)

“Ey kavmim! Ben buna karşı sizden bir ücret istemiyorum. Benim ücretim, ancak beni yaratana aittir. Hâlâ AKLINIZI kullanmayacak mısınız?” (Hud, 51)

“Bu Kur'an; kendisiyle uyarılsınlar, Allah'ın ancak tek ilâh olduğunu bilsinler ve AKIL SAHİPLERİ düşünüp öğüt alsınlar diye insanlara bir bildiridir.” (İbrahim, 52)

Allah (cc) akli kullanmayı bize farz kılmış ve en büyük nimeti olarak da hatırlatmaktadır. Yalnız bu akıl vahiy bilgisinden yoksun bir akıl değildir. İnsan aklının sınırları olduğunu herkes kabul eder. Biz aciz insanlar metafizik aleminde kavrayamadığımız şeyler olduğunu biliriz. Metafizik bir âleme sahip olan bilgiyi de ancak vahiy ile bilebiliriz. Vahiy bilgisine dayanmayan her yorum ya da türetilen bilgi de İslam dini için bir değer taşımamaktadır.

Sadece akli kullanarak bu dini anlayabileceğimizi söyleyecek olanlar varsa önceki yazdıklarımızı bir gözden geçirsinler. Sokrates'ten Hegel'e kadar filozoflarda bir Tanrı inancı olduğu gördük. Mesele bu Tanrı'nın “kim” ve “ne” olduğudur. Herkesin farklı bir yorumu ya da akli olduğu için farklı Tanrı tasavvurlarının olması kaçınılmaz bir hal alacaktır. Allah (cc) bu farklılıkları önlemek için bize vahiy bilgisini göndermiştir. Allah (cc) kendini nasıl tanıtmışsa o şekilde tanınacak ve o şekilde ibadet edilecek. Bu bizi tefrikalardan koruyacak ve birliğimizi sağlayacaktır.

Epistemoloji bilginin kaynakları arasında “vahiy” bilgisini almadığı için her filozofun kendine göre (aklına) bir Tanrı'sının olması da normal karşılanacaktır. Kısacası her kim sadece aklını bir ölçü ve metodoloji olarak kabul ediyorsa bu aklını ilahlaştırmaktır. Aklını ilahlaştıran insan da sahte ilahlar üretecektir.

Aklın bu sınırsız tutumunu gören filozoflar da önlem almayı istemişlerdir. Immanuel Kant “Aklın Tenkidî” ile Hegel ise “Bilimsel Diyalektik” ile bu durumun üstesinden gelmeyi istemişlerdir.

İnsan doğası gereği farklıdır. Yetişme biçimleri, coğrafyaları, yaşam biçimleri. Sosyokültürel, sosyoekonomik farklılıklarından dolayı insan aklının herkeste farklı olması normal bir durumdur.

Sadece akli baz almak Peygamber ve Kutsal Kitap gibi dinin iman esaslarını oluşturacak argümanlarını da zedeleyecektir. Müslüman her konuda olduğu gibi bu konuda da itidalli davranacaktır. Vahiy-Akl dengesini sağlayacaktır. Biri diğerine düşman ya da ters değildir. Aralarında uyumsuzluk ya da çatışma yoktur. Akli vahyin önüne geçirdiğiniz zaman şeytanlaşmış olursunuz.

Bugün aklımızı kullanmak adına İslam Literatürü bırakmadık. Hadisler aklımıza uymuyor diye rahatlıkla inkâr eder olduk. Ayetler aklımıza uymuyor diye rahatlıkla tevil eder olduk. Rasululullah'ın (sav) mucizeleri aklımıza uymuyor diye rahatlıkla siyer kitaplarını arkaya fırlattık. İslam Fıkhi günümüze uymuyor diye akledip rahatlıkla yerin altına gömdük. Aklımızı kullanmak adına dinimizi geride bıraktık. Aklımızı kullanmak adına bakalım daha ne cürümler işleyeceğiz.

Bugün dünden farksızdır. Mekke Müşrikleri de Rasulullah'a (sav) karşı geldikleri zaman mantıklı olan (kendilerince) delilleri getiriyorlardı. Hiç kimse aklını kullanmadan tenkitte bulunamaz. Bu akıl onların kendilerine ilah addettikleri akıldır.

“Dediler ki: “Bu nasıl peygamber! Yemek yiyor, çarşılarda dolaşıyor. Ona bir melek indirilmeli ve kendisiyle birlikte o melek de uyarıcılık görevi yapmalı değil miydi?” (Furkan 7)”

“Bu Kuran, iki şehrin birinden bir büyük adama indirilmeli değil miydi?” dediler.” (Zuhruf 31)

“Onlara “Allah'ın indirdiğine ve peygambere gelin” dendiğinde, “Atalarımızı üzerinde bulduğumuz (yol) bize yeter” derler. Ataları bir şey bilmeyen ve doğru yolda gitmeyen kimseler olsa da mı?” (Maide 104)

Mekkeli Müşrikler de anlaşılan akıllarını kullanmaktan çekinmemişler. Yalnız vahyin terbiye ettiği akla karşı tarih boyunca üstün gelememişlerdir. Allah (cc) aklını kullandığını zanneden basiretsizlere vahiy-akıl dengesi vermeyi ihsan etsin. (Âmin)

AMELSİZ BİR TEVHİD İNANCI

Seyfullah

İlâmd; Rahman sıfatıyla yeryüzü mahlukatlarına merhamet eden, Rahim sıfatıyla sadece ahirette mü'minlere ikram ve ihsanda bulunacak Allah(c.c)'dir.

Salât ve Selâm; abidlerin ve muvahhidlerin önderi ve öğretmeni olan Rasûllullah (a.s) üzerinedir.

Konumuzun başlığında ifade ettiğimiz gibi, tevhid inancı her ne kadar toplum içerisinde yer edinmemiş olsa dahi bu kavram sık sık duyulmakta ve gün geçtikçe bu söylemler artmaktadır. Ne ilginçtir ki; bununla birlikte şirk, demokrasi, batıl tevessül, batıl te'viller, israf vb. kavramlar yaşam biçiminde çoğalmış durumda... Peki, yapılan bu hataların sebebi ne?

...

Tevhid ve amel ayrılmaz bir bütündür. Tevhid; neyi red ve kabul etmemizi sağlayan bir yaşam biçimidir? Bunu ameller ile taçlandırmak ise, kişi üzerine farzdır.

Evet, ibadetlerimizi yönlendiren kelime-i tevhid'tir. (Lâ ilâhe illallah) Ayette anlaşılabacağı üzere:

"De ki ben yalnızca sizin gibi bir beşerim şu var ki bana ilahınızın sadece bir ilah olduğu vahyolunuyor. Artık her kim rabbine kavuşmayı umuyorsa iyi iş yapsın ve Rabbine hiçbir şeyi şirk koşmasın." (Kehf, 110)

Allah'a (c.c) ibadet edip bununla birlikte şirk koşmamamız emrediliyor. Yani rabbimize sadece ibadet etmenin yetmeyeceği, bununla birlikte şirk koşulmaması gerektiğini de görüyoruz.

Kısaca şirki açıklamak gerekirse, şirk: Allah'a (c.c) Rububiyet, Ulûhiyet, İsim ve Sıfatlarında ortak koşmak demektir. Rabbim bizleri ve siz değerli okuyucularımızı muhafaza etsin.

Bir ayette Rabbimiz şöyle buyurmuştur:

"İman edip sâlih amel işleyenlere gelince onlar cennetliktirler, onlar orada ebedi

kalacaklardır." (Bakara, 82)

Hadisi şerifte ise Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur; *"İman yetmiş küsurdur. Bu bölümlerin en üstünü Lâ ilâhe illallah'tır. En aşağı mertebesi ise yolda bulunan rahatsız verici bir şeyi kaldırmaktır."*

(Buhari, Müslim, Ebu Davud)

Bu ve benzeri naslara baktığımızda göreceğizdir ki, iman olmadan amel makbul olmaz. Muhakkak amellerin en faziletlerinden biri de; İslam dini uğrunda mücadele yürütmektir. Mücadele ise, tevhidsiz olmaz. Lâ ilâhe illallah kelimesini bir köşeye bırakıp mücadele etmek; kişileri, toplumu, kurumları demokrat, ılımlı İslamcı veya mürcie yapar.

Müslüman sloganlaşmış tevhid anlayışından ve tevhidsiz bir din anlayışından uzak Selefi Salih'in yolunu takip etmek zorundadır.

Evet!

Tevhidsiz bir din anlayışı söyledik. Bu din anlayışında şirk, batıl tevessül, batıl teviller, demokrasi, kötü ahlak, israf gibi kavramlar sık sık meydana gelen ameller arasındadır. Ama üzülererek söylemek gerekirse bunlar İslam adı altında yapılmaktadır.

Müslüman şahsiyetler belirttiğimiz iki maddeden uzak ve beri bir şekilde İslamı yaşarsa eminim hiçbir sorun kalmaz.

Tevhid ve salih amel birleştğinde gerçek anlamda her iki dünya saadeti elde edilmiş olur.

Rabbim bizleri sloganlaşmış tevhid anlayışından uzak, sadece O'na boyun eğen muvahhidlerden eylesin. (Allahumme amin)

Hamd, alemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salat ve selam, O'nun sevgili Rasûlüne, pak ehlibeytine ve kıyamete kadar yolunu sürdürenlerin üzerine olsun.

Davetimiz tüm peygamberlerin ortak daveti olan "La ilahe illallah" davetinedir. Kendisini İslam davetçisi diye adlandıran herkesin dikkat etmesi gereken en önemli hususlar vardır. Bunlardan birisi de davet edilen şahsın hidayeti bulamadığı için sinirlenip neden görmüyorsunuz, nasıl anlamıyorsunuz gibi düşüncelere kapılmasıdır. Unutulmamalıdır ki bir zamanlar davetçinin kendisi de idrak edemiyor, yüz çeviriyor, hakikate kulağını sağır ediyordu. Sonra Allah (c.c) onlara merhamet etti, onlara acıdı da onları ateş çukurlarından kurtarıp cennetlere varis kıldı.

O yüzden bu tür düşüncelerden sıyrılıp her şeyden önce davetimizi, muhatabımıza tıpkı bir çocukmuşçasına sabırla, anlaşılır, sade ve öz bir şekilde götürmeliyiz -ki bu da Nebi (Aleyhisselam'ın) menhacidir, böylelikle asıl hidayetin Allah'ın elinde olduğunu unutmamalıyız.

İslam davetçisi, davet ettiği insanların hidayet bulması için dua etmeli ve Allah'a tevekkül etmelidir. Sebepleri terk etmeden tevekkül etmeli, tekrar tevekkül edip sebepleri terk etmemeli ve yine sebeplere yapışıp tevekkülü terk etmemelidir.

(Yani müslüman bu ikisinin arasındadır, sebepleri temin eder daha sonra rabbine subhanehu ve Teala'ya tevekkül eder.)

Tabiri caizse elinden geleni yapıp davet ettiği insanların hidayete ermesi için Allah'a dua eder, Allah'ın bu duaya karşılık vermesi için niyazda bulunur. Karşılık vermese de Allah'ın takdir ettiği şeye boyun eğip Allah'a şükretmeli bir kez daha sevdiklerine hidayet edemeyeceğini bilmeli, hidayeti ancak Allah'ın izniyle bulacaklarının farkına varmalıdır.

Davetçinin karşılaştığı diğer bir problem ise davet sahasında insanların ondan yüz çevirmesidir. Gerek ailemiz gerek sevdiklerimiz olsun herkesçe itilmekte, herkesçe laf edilmekte olduğumuzu biliyoruz. Bu durum tarihsel süreç içerisinde sürekli tekerrür eden bir durum. İyiliği emredip kötülükten sakındırma görevini yüklenen her Müslüman ilkin en yakınlarından darbeyi alır. Fakat durmaz, çalışmalarının karşılığını Allah'tan bekler. Yüz çevirme, yalanlanma, çalışmalarının önüne engeller konulma her davetçini karşılaştacağı imtihanlardandır. O yüzden davetçi bulunacağı sahanın meşakkatlerini önceden bilmeli ve buna hazır olmalıdır.

Bu duruma karşılık kendimizi sabrın ve namazın sonunda Allah'ın yardımına tutunmuş bulmalıyız.

Bırak laf etsinler bırak eğlenip dolansınlar...

Allah Azze ve Cellenin şu ayetini hatırla:

"Öyleyse sabret!"

Kuşkusuz Allah'ın verdiği söz kesindir.

Sakin ha! İnanmayanlar seni gevşetmesinler." (Rum Suresi, 60)

Şunu çok iyi bilmeliyiz ki kardeşlerim insanları tevhide çağırırken hidayetin Allah'tan (c.c) olduğunun bilincinde olmalıyız ve sevdiklerimize hidayet edemeyeceğimize ancak Allah'ın takdir etmesiyle bu işin mümkün olabileceğine iman edip bu şuurda hareket etmeliyiz.

Rabbimiz Allah azze ve Celle yüce keliminde şöyle buyuruyor :

“(Rasûlüm!) Onlar iman etmiyorlar diye neredeyse kendine parçalayacaksın”. (Şuara 3)

Davet sahasında bulunan her davetçi bu ayeti kendine şiar edinmelidir. O yüzden davetçi karşılaşacağı durumlara sabretmeli, öfke duymamalı, kızıp küsmemeli, insanlar hidayet bulmuyor diye sinirlenmemeli ve her şeyden önemlisi bizi tevhidin aydınlığına ulaştıran Allah’a hakkıyla kul olabilmenin farkında olmalı ve bu uğurda bizim hidayetiz için dua edip bizimle ilgilenen kardeşlerimizin bize bıraktığı bu mirası hakkıyla omuzlayabilmenin bilincinde olmalıdır.

İslam davetçisinin dikkat etmesi gereken en önemli konulardan biri de davetiyle pratik hayatının uyum içinde olmasıdır. O niyetinde de samimi olduğuna herkesten önce kendisini inandırmalıdır. İnsanları çağırdığı davasının gerektirdiklerini tavizsiz bir şekilde önce kendi hayatında uygulamalıdır.” Vela- Bera”yı (dostluk ve düşmanlığı) Allah’ın istediği şekilde uygulamalı, insanlara güzel görünmek adına dininden taviz vermeyip dik duruşuyla ve kararlı adımlarıyla sırat-ı mustakimde ilerlemelidir.

Diğer bir meseleye değinecek olursak ; -ki maalesef bugün birçok kardeşimizin düştüğü hatalardandır- davet sıfatını kendine yüklemiş kişilerin Müslüman kardeşine zulüm etmesi meselesidir. İslam kardeşliği kan yoluyla oluşan kardeşlikten daha büyük bir kardeşliktir. O öyle bir kardeşliktir ki; binlerce kilometre ötede tanımadığımız birini “La ilahe illallah”ı kabul ile kardeşimiz yaparken, aynı anne ve babadan olmamıza rağmen bunu kabul etmeyen kardeşimizi kardeşlik bağından çıkarır. Dediğimiz gibi bugün ne yazık ki Müslümanlar, Allah’ın kendisine müşrik akrabasından daha hayırlı seçtiği İslam kardeşine; gerek diliyle gerekse de eliyle eziyet etmekte, onun onuru ve haysiyeti ile oynamakta, onu küçültücü cümleler kullanmakta, gıybet etmekte ve onu çekememektedir.

İmâm ve Zâhid el-Fudayl ibnu ‘İyâd (rh) dedi ki:

“Vallâhi, senin haksız yere bir köpeğe ya da domuza bile eza vermen helal değilken, senin bir Müslümana eza vermen acaba nasıl düşünülebilir?” (Mekârimu-l Akhlâk, el-Kharâitî, 368)

Allah(c.c), bizi bu kötü hasletlerden temizlesin ve İslam kardeşliği şuurunda yaşamayı hem bize hem de kardeşlerimize nasip etsin.

Davetimizin kutsal bir dava olduğuna inanıyorsak

Müslümana karşı merhametli ve şefkatli; kâfire, zalime karşı da öfkeli ve dik durmalıyız.

“De ki: “Bu, benim yolumdur. Bir basiret üzere Allah’a davet ederim, ben ve bana uyanlar da. Ve Allah’ı tenzih ederim, ben müşriklerden değilim.”(Yusuf ,108)

Kur'an'ı Peygamber yazmış olsaydı

Mus'ab CANDAN

İlamd, karanlıklardan aydınlıklara çıkaran el-Âlim olanadır.

Salât ve selam; muvahhidlerin önderi Hz. Peygambere, ailesine, ashabına ve hak yolda yürüyen müminlere olsun.

Burada sizlere kısaca, 'Kur'an'ı Muhammed (a.s.)'ın kendisi yazdı' iddiasında bulunan deistlerin, bu iddiasının batıllığını anlatmaya çalışacağım. Evvela 'deizm nedir' onu zikrelelim.

Deizm Nedir?

Deizm, Allah'a inanıp ancak hiçbir dini kabul etmeyen bir görüştür. Deizmde her şeyi başlatan, evreni saat gibi kuran bir Allah inancı vardır. Ancak bu Allah şimdiki zamana karışmaz, kişisel değildir ve asla vahiy aracılığıyla bir din oluşturmamış ya da insanlığa hitap etmemiştir.

Deizme göre Allah, tüm evreni başlangıçta yarattı ve bir daha asla yaratılışa müdahale etmedi. Bu yüzden deistler sadece Kur'an'da geçen mucizelere ve vahiy yoluyla peygamberlere ayetler gönderilmesine değil; hiçbir dine ve peygambere inanmazlar.

Bu felsefe akımının özellikle İslam ile ilgili ortaya bazı şüpheler atarak, İslam'ı değersiz kılma gayretindedir. Bu şüphe ve sorulardan en önemlisi şu iddiadır:

"Kur'an'ı peygamber yazdı, bu yüzden Kuran'ın bir yaratıcı tarafından vahyedildiğine inanmamız saçmalık olur."

Bizde burada **'Şayet Kur'an'ı peygamber yazmış olsaydı neler olurdu?'** başlığı altında ilerleyeceğiz.

Kur'an, *"Ey peygamber! Rabbinden sana indirileni tebliğ et! Eğer bunu yapmazsan O'nun mesajını iletmemiş olursun. Allah seni insanlardan koruyacaktır"* (Maide, 67) diyerek, Allah'ın peygamberi koruyacağını ve tebliğe devam etmesini söyler.

Şimdi sormak gerek;

Deistlerin dediği gibi, şayet Kur'an'ı peygamber tarafından yazılmış olsaydı, kendisi neye güvenerek böyle bir ayet yazmış olacaktı?

O, zamanın kabilelerine, Kisrasına ve Bizansına rağmen nasıl böyle meydan okuyabildi?

Arap dili ve edebiyatında üstün bir yere sahip onlarca ve beklide yüzlerce arap şairi, arap dili dehası varken, kuma yazma dahi bilmeyen biri neye güvenerek

"bu kitabın bir benzerini tüm cin ve insan topluluğu birleşse bile yazamayacak" diyebiliyordu?

Kur'an, *"Namaz kıldırmanın zaman onlardan bir bölük seninle beraber namaza dursun, silahlarını da yanlarına alsınlar. Bunlar secde ettiklerinde ötekiler arkınızda olsunlar, sonra henüz namazlarını kılmamış bulunan bölük gelip seninle beraber namazlarını kılsınlar"* (Nisa, 102) diyerek savaş anında namazın nasıl kılınacağını anlatmıştır. Deistlerin dediği gibi, şayet bu kitabı peygamberin kendisi yazmış olsaydı neden savaş anında ve o çöl sıcağında namazı emretsin ki? O, savaş anında namazı kaldırıp sadece savaşmayı emredebilirdi... Neden kendini zorluyor ve sıkıntıya sokuyordu ki?

Kur'an, *"And olsun ki Allah, Resul'ünün rüyasını hak ile doğruladı. Allah dilerse, Mescid-i Haram'a başlarını tıraş edilmiş ve kısaltılmış olarak güven içinde, korkmadan gireceksiniz. Allah sizin bilmediğiniz şeyleri biliyordu. Bundan başka size yakın bir fetih takdir etti"* (Fetih, 27) diyerek Mescid-i Haram'ı fethedeceklerini söylemiştir. Şayet bu kitabı peygamberin kendisi yazmış olsaydı, gelecekte olacak bir şeyle ilgili nasıl olurda kesin bir dil kullanabiliyordu? Peygamber neye dayanarak bunu söylüyordu? Eğer peygamber Mekke'yi fethedemezse tüm davası bitmiş ve (hâşâ) yalancı olduğu ortaya çıkmaz mıydı?

Kuran; Hz. İsa'nın çocukluğu ile ilgili çamurdan kuş yapıp canlandırma vakiasını (bkz. Al-i İmran, 49) ve bebekken konuşmasını zikreder. Bu bilgiye ait tek kelime bile İncil'de olmamasına rağmen, Peygamber bu vakiaları nasıl bilebilmiştir? Bu bilgi yeni ortaya çıkan Aziz Thomas'ın çocukluk İncil'inde ortaya çıkmış, fakat bu İncil 325 yılında Konstantin tarafından kaldırılıp gömülmüştür. Peki, Peygamber bu bilgiye nasıl ulaşmıştır?

Peygamber bir avuç topluluğa bile sahip değilken, neden sayıca kat kat fazla müşrik ordusuyla savaşıyordu? Sayıca kendilerinden çok fazla olan düşmanlarına karşı kime güvenerek mücadele yürütüyordu? Neden kendi çıkardığı bir din için (hâşâ) canını verme pahasına savaşıyordu?

Kur'an, *"Gecenin bir kısmında sana özgü nafile olarak ibadetini yap"* (İsrâ, 79) demiştir. Şayet bu kitabı Peygamberin kendisi yazmış olsaydı, kendisi farz namazlarının dışında gece yarısı tatlı bir uykudan uyanıp namaz kılması gerektiğini neden söylesin ki? Neden kendisini

zorlasın? Şayet bu kitabı kendi yazmış olsaydı, ibadetleri azaltması gerekli değil miydi?

Kur'an, "Bundan sonra kadınlar ve zevcelerinden birinin iyi biri olması hoşuna gitse bile değiştirmen sana helal olmaz" (Ahzâb, 52) diyerek, yalnızca himaye amaçlı olan bu evlilik olayına bile kısıtlama getirmiştir. Deistlerin dediği gibi şayet bu kitabı peygamberin kendisi yazmış olsaydı, amacı (hâşâ) cinselliğini korumaksa, neden evlilik olayında kendini kısıtlasın ki?

Bedir savaşı yaklaşmışken Kur'an, "Yakında o topluluk bozguna uğrayacak ve darmadağın olacaklar" (Kamer, 45) diyerek, müşriklerin mağlup olacağını söyler. Şayet bu kitabı peygamberin kendisi yazmış olsaydı, ilerde olacak bir savaşın sonucunu nasıl kesin bir ifade ile zikredebiliyordu? Yenilme payı yüksek olunan bu savaşta (bkz. Müşrik sayısı 913, Müslüman sayısı 313) peygamber hangi cesaretle böyle bir ayet yazabiliyordu?

Kur'an, "Rumlar yakın bir yerde yenilgiye uğradılar. Fakat onlar bu yenilgilerinden sonra birkaç yıl içinde galip gelecekler. Önce olduğu gibi sonra da Allah'ın dediği olur. O gün müminler Allah'ın yardımı sebebiyle sevinecekler. O dilediğini muzafer kılar. O çok güçlüdür, engin merhamet sahibidir" (Rum, 2-5) diyerek, Pers İmparatorluğunun galibiyetine kesin gözle bakılan bu savaşta Rumların galip geleceğini söylemiştir ve Rumlar gerçekten de bu savaştan galip bir şekilde çıkmıştır. (bkz. Bizans-Pers savaşı) Şayet bu kitabı peygamber yazmış olsaydı, gelecekte olacak bir savaşın sonucu ile ilgili kendini neden büyük bir riske atsın ki? Ve bu söylenenler nasıl doğru çıkmıştır?

Kur'an, "Ebû Leheb'in elleri kurusun! Kurudu zaten. Ona ne malı fayda verdi ne de kazandığı başka şeyler. O, alev alev yanan ateşe atılacak! Dedikodu yapıp söz taşıyan karısı da. Boynunda da ipten bükülmüş bir halat bulunacak" (Tebbet, 1-5) diyerek, Ebu Leheb'in kesin bir dille iman etmeyeceğini ve cehenneme gideceğini söylemiştir? Şayet bu kitabı peygamberin kendisi yazmış olsaydı, Ebu Leheb 'iman ettim' dese Kur'an'ın yanıldığı ortaya çıkma ihtimali/riski varken, peygamber nasıl bu riski göze alabiliyordu?

Bedir ve Huneyn savaşında peygamberin yerden bir avuç çakıllı toprak alarak düşmana doğru savurması, tozun ve çakılların birçok savaşıya isabet ederek onları saf dışı bırakması bazı hadislerde anlatılır. Bu olay ayette ise şöyle zikredilir; "Savaşta onları siz öldürmediniz, onları Allah öldürdü; attığında da sen atmadın, Allah attı. Bunu da müminlere

kendinden güzel bir lütufta bulunmuş olmak için yaptı. Allah her şeyi iştirmektedir, her şeyi bilmektedir. İşte size lütfu! Allah inkâr edenlerin tuzaklarını hep bozmaktadır." (Enfal, 17-18) Şayet deistlerin dediği gibi bu kitabı peygamberin kendisi yazmış olsaydı bu mucizeyi kendinden, kendinin yüceliğinden olduğunu anlatmaz mıydı?

Kur'an, "Hareket eden her canlıyı sudan yaratır" (Nur, 45) diyerek canlılığın özünde su olduğunu söylemiştir. Şayet bu kitabı peygamber yazmış olsaydı, modern bilimin dahi yeni yeni dillendirdiği bu bilgiyi peygamber (a.s.) 1400 küsur yıl önce nasıl ve nerden elde etmişti?

Kur'an, "Rüzgârları da aşılayıcılar olarak gönderdik" (Hicr, 22) diyerek, rüzgârların aşılama/dölleyici rolünü belirtmiştir. Şayet bu kitabı peygamberin kendisi yazmış olsaydı, kendisi bu bilgiyi nerden ve nasıl bilebilmişti?

Kur'an'a baktığımızda kendisinden fazla diğer peygamberler geçer. Şayet deistlerin dediği gibi bu kitabı peygamberin kendisi yazmış olsaydı, neden kendinden fazla diğer peygamberlerden bahsediyordu?

Şayet bu kitabı kendisi yazmış olsaydı; evrensel olacak olan ve yüzyılları aşip milyar insana ulaşacak olan Kur'an'da kendi zellelerini neden yazsın ki? Bunu gizlemek bir yana, hatta daha da üstün olduğunu yazması gerekmez miydi? (bkz. Abese Suresi)

Bu ve bunun gibi örnekleri çoğaltabiliriz.

Sonuç olarak; önümüzde bu kadar örnek teşkil eden ayet varken ve hak bu kadar açık belli olduktan sonra tercih hakkı bizim elimizde. Ya hak olan seçimi yapacağız; ya da sırf insanları saptırmak ve İslam'a her türlü zararı vermek için her türlü fedakârlıktan kaçınmayan, kendi heva ve heveslerine uyan, delilleri kendi zanları olan bu insanların yolundan yürüyeceğiz.

"(Ey Muhammed) De ki: Hak geldi, batıl yok oldu. Elbette batıl yok olmaya mahkûmdur." (İsrâ, 81)

"Ve işte biz o Kur'an'ı Arapça bir hüküm olarak indirdik. Yemin olsun ki eğer sen, sana vahiy gelen bu bilgiden sonra onların keyiflerine uyacak olursan sana Allah'tan gelen ne bir dost vardır ne de bir koruyucu." (Rad, 37)

Rabbimiz! Hak bize bu kadar belli olduktan sonra bizi hak yoldan saptırmaya çalışan inni ve cinni şeytanların şerrinden sana sığınırız. Ayaklarımızı hak olan İslam dinin üzere kopmayacak bir bağ ile bağla. (Allahumme Âmin)

TESLİMİYET

Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. O'na hamd ederiz, O'na şükrederiz. Çünkü bütün hamdler O'na mahsustur. Hamd'e layık olan yalnızca O'dur ve bütün mükemmellikler, senalar, övgüler O'na aittir.

Hız. Peygamber'e, O'nun pak ailesine ve yıldızlara benzetilen (Allah onlardan razı olsun) sahabelerine ve O'nun yoluna baş koymuş ve tam bir teslimiyetle teslim olan mü'min ve mü'minelere olsun.

"Çünkü Rabbi ona bana teslim ol buyurmuş. O da âlemlerin Rabbine teslim oldum, demişti." (Bakara, 131)

Teslimiyet kelime olarak, arapça "se-li-me" fiilinden gelir ve boyun eğmek, başa gelen hadiseleri itirazsız kabullenmek ve selamete çıkmaktır.

Teslimiyet; kişinin şüphesiz ve tereddütsüz bir şekilde tüm benliğiyle Allah'a teslim olmasıdır.

Teslimiyet; gerçek ve doğru bir şekilde yapılan kulluktur. Teslimiyet dinimizin temelidir. Çünkü her şey İslam akaidinde teslimiyet üzerinedir. Teslim olmadan ne dinin rükunları anlaşılır ne de gerçek manada iman edilir.

Kul olarak Rabbimiz tarafından bizlere bahşedilen hayat, hem erkekler hem de kadınlar için bir imtihandır. Bu imtihan, nefislere ağır gelse ve hikmeti tam anlamıyla bilinmese de, müslüman olunmak isteniyorsa; kişiler Allah'ın hükmüne teslim olmak zorundadırlar. Çünkü İslam teslimiyeti, teslimiyet ise Allah'a güvenmeyi ve O'na tevekkül etmeyi gerektirir. İslam teslimiyettir, teslimiyet Müslümanlıktır.

Teslimiyeti kulluk kitabımız olan Kur'an'da ve en güzel örnek olan Resûllerden öğreniriz. Nitekim teslimiyet denilince akla ilk gelen Hız. İbrahim, oğlu Hız. İsmail ve eşi Hız. Hacer'dir. Hız. İbrahim (a.s)'ın kalbinde Allah'tan başka hiçbir şeye yer yoktu. Bu yüzden de Allah azze ve celle O'nu kendisine 'Halil' yani 'dost edinmiş' ve O'nun itirazsız teslimiyetini meleklerle göstermiştir. Bu imtihanlar ve neticeleri, kıyamete kadar ümmete misal olacaktır.

Hız. İbrahim (a.s) ateşe atılacağı zaman melekler (Cebrail a.s) yardımına gelmiş ve "yardıma ihtiyacın var mı?" diye sormuştu. Hız. İbrahim, "eğer seni Allah (c.c) göndermişse yardıma ihtiyacımın olup olmadığını bilir. Sana ihtiyacım yok" dedi.

Hız. İbrahim o an imtihtandaydı ve o an bu güzel, meşhur sözü yani "Hasbunallahu ve ni'mel vekil (Allah bize yeter, O ne güzel vekildir) diyerek bir kere daha Allah'a olan teslimiyetini göstermiş ve vasıtasız bir şekilde Rabbine sığınmıştı. O'nun bu teslimiyetinin bir mükâfatı olarak Rabbimiz ateşe: *"Ey ateş! İbrahim'e serin ve selamet ol"* (Enbiya 69) buyurmuştur. Yine Hız. İbrahim'in teslimiyetinin bir diğer örneği ise; kendisi evladı Hız. İsmail'i kurban etmekle imtihan edilmiş ve Allah'ın emrine gösterdiği teslimiyet ile bu imtihanı da yüzünün akıyla geçebilmişti. İşte bizler burada görüyoruz ki gerçek kulluk teslimiyettir. Çünkü Allah azze ve celle kulunun kendisinden başka ram (kendisini başkasının buyruğuna bırakmak) olmasını istemez.

Teslimiyet, muhabbete dayalı bir itaat işidir. Bu itaat ve teslimiyet bereketiyle Hız. İbrahim'e canı, malı ve evladı; yüce Rabbinin yolunda hiçbir engel teşkil edemedi. Hız. İbrahim'in ibadeti, O'nun Rabbine tevekkül ve teslimiyetinin kıyamete kadar devam edecek en güzel bir sembolü oldu. Çünkü Hız. İbrahim'in dili, kalbine tercümanlık yaparak daima "Ben âlemlerin Rabbine teslim oldum" (Bakara,131) demekteydi.

Hız. İbrahim Allah'a öyle bir teslimiyet sergiledi ki; O'nun bu teslimiyetine şahit olan hanımı Hacer annemiz ve oğlu Hız. İsmail de Allah'a tam bir teslimiyetle teslim oldular. Bugün bizler de Hız. İbrahim'in gösterdiği teslimiyet gibi bir teslimiyet göstermezsek başkalarına teslim oluruz.

Yüce Rabbimiz olan Allah azze ve celle, bizlere de Hız. İbrahim'in gösterdiği teslimiyeti ve Allah'a olan tevhid inancını tam anlamıyla nasip etsin.

Rabbimiz bizleri yalnızca kendisine teslim olan kullarından eylesin. (Âmin)

BİR NÜKTE

Süheyb (r.a.) açlık canına tak etmişti.

Bir yandan da tek gözü ağrımaya başlamıştı.

Süheyb (r.a.) Medine'ye gelince

önüne konan hurmaları hemen yemeye başlamıştı.

Bunun üzerine Peygamberimiz (a.s.m.) şöyle sordular:

– Bir gözün ağrıyor, hem de yaş hurma yiyorsun Süheyb?

Efendimiz (a.s.m.)'i tebessüm ettiren şu karşılığı verdi Süheyb (r.a.);

– Ya Resûlullah, ben yaş hurmayı ağrımayan gözümün tadına yiyorum.

ŞİMDİ DUA ETME VAKTİ

Ey Güzel Allah'ım!
Bize dünyada da iyilik, güzellik ve nimet ver,
ahirette de iyilik, güzellik ve nimet ver.
Ey Biricik Allah'ım!
Ayrılıktan, iki yüzlülükten ve kötü ahlâktan
Sana sığınırım.
Ey Büyük Allah'ım!
Beni bağışla, bana merhamet et, beni
doğru yola ilet ve bana rızık ver.
Ey Kendisini Çok Sevdığım Allah'ım!
Kötü ahlâklardan, kötü işlerden ve
kötü isteklerden sana sığınırım.
Ve ne olursun bu küçücük
ellerimi boş çevirme.
ÂMİN

DUA ATLASI

Bir şey ikram edene: Allah seni hayırla ödüllendirsin.

Yemekten sonra: Bizi yedirip içiren ve bizi Müslümanlardan kılan Allah'a hamdolsun.

Ey Rabb'imiz!

Sana tertemiz duygularla, hiç eksilmeyen hep artan ve geri çevirmeyip kabul edilen hamdler ile hamd ederiz.

Bu yiyeceği bana yediren, bunu bana rızık kılan Allah'a hamdolsun.

Hastalara: Ey Şafi Olan Allah'ım! Ey insanların Rabb'i!
Zararımızı gider, şifa ver. Şifa veren sensin. Senin vereceğin şifadan başka şifa yoktur. Öyle bir şifa ver ki, hastalık nedir bırakmasın.

Hapşırıldığında:

Allah'a hamd olsun. (Elhamdülillâh)

Hapşıran birinin 'Elhamdülillah' dediğini duyduğunda:
Allah sana merhamet etsin (Yerhamükümullah).

Evet Çocuklar!

Hep beraber bir gezintiye çıkmaya ne dersiniz? Haydi O Zaman Kavram Trenine

Namaz kılmak, Kur'an okumak gibi bazı ibadetleri yapabilmek için abdest alırsınız. Abdest almak için dükkân dükkân dolaşmaya gerek yoktur. Bize yetecek kadar su bulduğumuz her yerde abdest alabiliriz.

Hadis, Peygamber Efendimizin sözleridir. Kur'an-ı Kerim'den sonra dinimizin en önemli kaynağı hadislerdir. Ayrıca Kur'an-ı Kerim'in açıklanmasında da en önemli kaynak yine hadislerdir. Peygamber Efendimizin mübarek sözleri Kur'an-ı Kerim'i açıklar, İslam'ı öğretir.

Dua istemektir, yalvarmaktır. İnsanın biricik Rabb'ine yönelerek maddi, manevi bir şeyler istemesine dua etmek denir. Dua, Allah ile kulu arasındaki köprüdür. İnsan, duaları sayesinde her istediğinde Rabb'ine ulaşabilir.

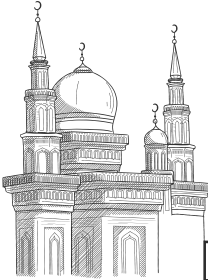
Şirk, Kur'an-ı Kerim'de bildirilen en büyük günahıdır. Şirk, Yüce Allah'a ortak koşmaktır.

Bu nasıl mı olur?

Yüce Allah'ın, ilahlığında benzeri ya da ortağı olduğunu ifade etmek şirktir. Mesela; Allah'ın bir değil de birden fazla olduğuna, Allah'tan başka bir yaratıcı olduğuna, Allah'tan başka mutlak kanun koyucular olduğuna, Allah'ın hâşâ oğlu olduğuna, bazı şeyleri Allah'ın yarattığına değil de kendi kendine olduğuna inanmak şirktir. Şaka bile olsa hâşâ "Onu bunu ben yarattım" demek şirk olur. Şirkin şakası olmaz.

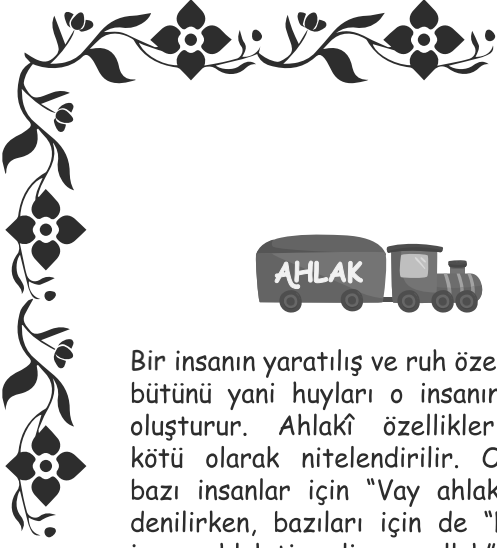
Arap alfabesine Elifba denir. Tıpkı bizde alfabeye ABC demek gibi bir şey yani. Ayrıca Kur'an-ı Kerim okumayı öğrendiğimiz kitaplara da Elifba ya da Elifba cüzü deriz. Kur'an-ı Kerim öğrenmeye Elifba cüzünün ilk sayfalarında yer alan Arap harflerini öğrenmekle başlarız.

hisbe

Ocak-Şubat-Mart 2020

Bir insanın yaratılış ve ruh özelliklerinin bütünü yani huyları o insanın ahlakını oluşturur. Ahlakî özellikler iyi ve kötü olarak nitelendirilir. O yüzden bazı insanlar için "Vay ahlaksız vay," denilirken, bazıları için de "Ne güzel insan, ahlak timsali, maşaallah" ifadeleri kullanılır.

Allah'ın Kur'an-ı Kerim'de ve Peygamber Efendimizin hadislerinde kesin olarak yapılmasını emrettiği işlere farz denir. Farzlar bizim Allah'a karşı görevlerimizdir. Namaz kılmak, Ramazan ayında oruç tutmak, zekât vermek ilk akla gelen farzlar arasındadır. Her ne şartta olursak olalım farzları yerine getirmek gerekir. Farzları yaptığımızda sevap kazanırız. Yapmazsak hem günah olur, hem de günün birinde yapmamız için üzerimize borç olarak yazılır. Bu borçları da ölmeden önce ödemek lazımdır.

İslam dinine inananlara Müslüman denir. Peygamberimiz Müslümanı "elinden ve dilinden kimsenin zarar görmediği kişi" olarak tanımlamıştır. Buna göre İslam, inanca, ibadete, insanlar arası ilişkileri düzenleyen kurallara ve ahlaka dayanan bir inanç sistemidir. Bu güzel dine girmek için fotoğraf, diploma, ikametgah gibi belgelere de gerek yok. Tek gereken anlamını bilerek ve inanarak kelime-i şahadet getirmek yani Eşhedü enlâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlüh. Yani; "Ben şahadet ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur ve Muhammed O'nun kulu ve elçisidir" demektir.

İşte
bu kadar
kolay!

Evet Çocuklar!
Harfleri takip ederek kutulara yerleştirin

La İlahe İllallah'ın
kapsayıcı olan ismini bulun.

